

Školský vzdelávací program

SPIEVA CELÁ ŠKOLA

názov školy: **Základná umelecká škola**

adresa: **Krčulova 21, Brezno**

zriaďovateľ: **mesto Brezno, Nám. M.R.Štefánika 1, 977 01 Brezno**

druh školy: **štátna**, IČO: 37828398

riaditeľ školy: **PaedDr. Gabriela Pravotiaková, PhD.**

koordinátori pre tvorbu ŠkVP: **Monika Akurátna, Mgr. Zuzana Akurátna, PhD., Mgr. art. Vanda Golianová, Mgr. Jozef Hančák, Lucia Košútová, Veronika Mravcová, Mgr. Zuzana Šoltéssová, PaedDr. Dagmar Trangošová**

Platnosť: od 1.9.2018

Revidovanie: v prípade potreby

pečiatka a podpis riaditeľa

Školský vzdelávací program pre primárne umelecké vzdelanie

Východiská pre tvorbu ŠkVP

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade so ŠVP a obsahuje náležitosti vyplývajúce z § 7 odst. 4 zákona č.245/2008 o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Jeho súčasťou sú aj voliteľné predmety, ktoré navrhli učitelia jednotlivých odborov, prešli predmetovými komisiami a následne ich schválila pedagogická rada. Voliteľné predmety zohľadňujú potreby školy v súlade so záujmami žiakov i miestneho regiónu.

Motto školy: „**Zuška - priestor pre rozvoj osobnosti prostredníctvom umeleckej krásy, ktorá nás spája.**“

názov vzdelávacieho programu: SPIEVA CELÁ ŠKOLA

pracoviská školy: hlavná budova, Krčulova 21, Brezno

elokované pracovisko, ZŠ s MŠ MPČL 35, Mazorník

elokované pracovisko, Nálepková 2404, Brezno

skúšobňa Dychového orchestra mesta Brezna, MsDK, Švermova 7, Brezno

organizácia výchovy a vzdelávania: upravuje zákon č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláška MŠ SR č. 324/2008 o základnej umeleckej škole v znení vyhlášky č. 245/2011.

poradné orgány riaditeľa školy: zástupca riaditeľa školy zastupuje riaditeľa v plnom rozsahu, zabezpečuje organizáciu práce ZUŠ v prípade neprítomnosti riaditeľa,

pedagogická rada usmerňuje a zjednocuje prácu pedagogických zamestnancov, spolupracuje pri riešení hlavných úloh vo výchove a vzdelávaní, je zvolávaná podľa potreby, minimálne však 1X za štvrt'rok,

umelecká rada posudzuje účasť žiakov na súťažiach a významných akciách mimo školy, v ojedinelých prípadoch pôsobí ako poradný orgán pri prijímaní nových zamestnancov do pracovného pomeru, zasadá podľa potreby,

predmetové komisie napomáhajú k zvyšovaniu úrovne edukácie v jednotlivých predmetoch a odboroch, zvoláva ich vedúci podľa potreby, minimálne však 1X polročne,

rada školy plní funkciu verejnej kontroly, posudzuje a vyjadruje sa k činnosti školy, zasadá podľa potreby, minimálne však 1X za polrok,

rada rodičov pomáha pri uskutočňovaní plánu práce a programu školy, pri zlepšovaní materiálno-technického vybavenia, pri financovaní vzdelávacích aktivít, zasadá podľa potreby, spravidla 1X za polrok.

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania /vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania/

- umožniť čo najväčšiemu počtu detí, predovšetkým vo veku 5 - 7 rokov, zapojiť sa do edukačného procesu,
- zabezpečiť adekvátne podmienky pre nadobudnutie a rozvoj elementárnych umeleckých schopností, zručností a návykov vo všetkých štyroch odboroch,
- vypestovať kvalitnú základňu schopností, zručností a návykov schopnú ďalšieho rozvoja v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní,
- dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech na koncertoch, výstavách, či prostredníctvom literárno-dramatických predstavení, tanečných pásiem a pod.,
- rozvíjať kreatívne myslenie, emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu.

Stupeň vzdelania, ktorý dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

ISCED: 1 B

Vlastné zameranie školy:

- využívať systém projektového vyučovania formou vytvárania integratívnych hudobno-tanečno-dramaticko-výtvarných scén a predstavení,
- každoročne organizovať aspoň jednu súťaž alebo prehliadku žiakov ZUŠ,
- získať finančné zdroje na vybavenie školy kvalitnými hudobnými nástrojmi a učebnými pomôckami,
- rozširovať ponuku výchovy a vzdelávania a zvyšovať jej kvalitu,
- skvalitňovať a podporovať spoluprácu učiteľov i žiakov /spoločné koncerty, výstavy, literárno-dramatické, tanečné predstavenia a pod./,
- zavádzať informačné technológie a multimediálnu techniku do vyučovania školy,
- posilniť motiváciu učiteľov k ďalšiemu profesijnému a odbornému rastu v súlade s platnými zákonmi, rozširovať prístup k sieti – internetu,
- upevňovať spoluprácu s rodičmi, zriaďovateľom, základnými, strednými školami, mestskými inštitúciami a partnerskými ZUŠ,
- zabezpečiť udržiavanie počítačov, chod siete a jej bezpečnosť.

dĺžka štúdia a forma výchovy a vzdelávania

dĺžka štúdia: štyri roky

forma vzdelávania: individuálna a skupinová

Charakteristika predmetu

Zborový spev sa realizuje prostredníctvom speváckeho zboru – kolektívneho hudobného prejavu. Činnosť nie je organizačne a obsahovo odstupňovaná po ročníkoch, nakoľko sa žiaci na kolektívnom speve podieľajú spoločne. Diferencujú sa podľa svojich individuálnych predpokladov. Do hlasových skupín sa zaraďujú podľa hlasovej polohy, timbru a rozsahu.

Ciele

Práca v speváckom zbore plní funkciu edukačno-relaxačnú pre všetky vekové kategórie. Poskytuje žiakom možnosť zmysluplného odreagovania sa, radosť zo spoločnej interpretácie hudobného diela, prehľbuje ich emocionalitu, rozširuje hudobnú gramotnosť a pomáha tak utvárať harmonicky rozvinuté osobnosti.

Cieľom predmetu je poskytnúť možnosť vzdelávania sa všetkým, ktorí prejavia záujem o účinkovanie v speváckom zbore. Prostredníctvom zborového spevu sa rozvíjajú aj jazykové schopnosti jednotlivcov študovaním diel v originálnom jazyku. V práci je potrebné vychádzať z pochopenia hudobného a slovného obsahu študovaných diel rôznych storočí, vrátane ľudových piesní z rozličných regiónov.

Ďalším cieľom je prezentácia práce a dosiahnutých výsledkov na rôznych súťažiach, prehliadkach, triednych a verejných vystúpeniach, podujatiach školy i spolupráca s ostatnými telesami školy. V spolupráci s nimi naštudovať aspoň 1X počas školského roka aj diela vokálno-inštrumentálne /nielen a capella/, čím na jednej strane takáto spolupráca motivuje aj členov inštrumentálnych telies k práci, na druhej strane prináša radosť a uspokojenie z kolektívnej práce a v neposlednom rade vedie k rozširovaniu repertoáru i skúseností.

Obsah

Orientovať sa prevažne na interpretáciu úprav ľudových piesní slovenských i inonárodných, interpretáciu diel rôznych období, spirituálu či gospelu. V repertoári zboru však zohľadňovať skladby súčasných domácich i svetových skladateľov. Obohatením môžu byť aj úpravy populárnej hudby /Beatles, Abba, J. Ježek a pod./.

Pri nácvikoch i vystúpeniach dbať na správnu artikuláciu i intonačnú čistotu tónov, funkčné držanie tela, správne dýchanie, zdokonaľovanie kultivovaného prejavu so zodpovedajúcim výrazom,

- pracovať neustále s notovým textom, dbať na orientáciu v partitúre, spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou,
- pri nácviku využívať rôzne metódy a formy práce,
- pri spievaní inojazyčných textov dbať na správnu výslovnosť.

Literatúra

V súlade so ŠVP, rámcovým učebným plánom, rešpektujúc individualitu žiakov, resp. speváckeho zboru ako celku.

Realizácia

1X 1 - 2 vyučovacie hodiny týždenne.

učebné osnovy

HUDOBNÝ ODBOR

Voliteľný predmet: **Hra na druhom zvolenom hudobnom nástroji**

Charakteristika predmetu

Prehľbovať hudobno-estetickú výchovu a kultúrny rozhľad. Vyučovanie realizovať v súlade s učebným plánom a platnými výchovno-vzdelávacími štandardami pre jednotlivé hudobné nástroje.

Ciele

Osvojiť si a zdokonaľovať elementárne nástrojové schopnosti, zručnosti a návyky, prehľbovať vnímavosť, predstavivosť a upevňovať ich. Rozvíjať hudobné dispozície žiaka a prehĺbiť jeho záujem o hru na druhom zvolenom nástroji.

Obsah

V začiatkoch ľudové piesne a riekanky postupne repertoár rozširovať o skladby skladateľov rôznych storočí primerané veku žiaka.

Literatúra

V súlade s učebnými štandardami daného nástroja, rešpektujúc individuálne zručnosti a návyky žiaka.

Realizácia

1X týždenne 1 vyučovacia hodina, resp. 0,5 vyučovacej hodiny.

Voliteľný predmet: **Hra na dvoch klavíroch**

Charakteristika predmetu

Hrou na dvoch klavíroch si žiaci zdokonaľujú svoje získané inštrumentálne vedomosti, zručnosti a návyky. Jeho náplňou je aj nadobúdanie nových praktických skúseností – súhra, sledovať part spoluhráča, reagovať na prípadné chyby spoluhráča a pod. Zároveň si rozširujú svoj rozhľad o nové skladby i nových skladateľov

Ciele

Cieľom predmetu je spoznávanie novej hudobnej literatúry i novej kompetencie – naučiť sa rešpektovať technické, dynamické i agogické požiadavky súvisiace s interpretáciou spoluhráča a vypestovať si adekvátne reakcie.

Obsah

Žiak počas štúdia nadobudne nové praktické inštrumentálne vedomosti, zručnosti, návyky a nové poznatky. Spozná a naštuduje primerané originálne klavírne party skladieb z hudobnej literatúry rôznych storočí alebo transkripcie.

Literatúra

Skladby rôznych storočí, vrátane úprav a transkripcií, v súlade s platnými vzdelávacími štandardami primerané veku žiakov, rešpektujúc aj návrhy žiakov.

Realizácia

1X týždenne 0,5 alebo 1 vyučovacia hodina pre dvoch žiakov, resp. štyroch žiakov.

Voliteľný predmet: Komorná hra

Charakteristika predmetu

Komorná hra umožňuje žiakom objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu rôznych kombinácií hudobných nástrojov. Jej veľkou možnosťou je množstvo najrôznejších nástrojových obsadení od dua až po noneto. Okrem osvojenia súhry a oboznámenia sa s interpretačnými štýlmi má aj hlboký etický význam.

Ciele

Do komornej hry možno zaradiť žiakov, ktorí majú o predmet záujem a ktorí už vedú svoju technickú zručnosť a hudobnú vyspelosť samostatne uplatniť v spoločnom muzicírovaní. Výsledkami práce v komornej hre možno spestriť koncerty v škole, v mieste pôsobenia školy i na hudobných prehliadkach komornej hry.

Obsah

Uplatniť pozornosť žiakov na počúvanie všetkých hlasov hudobných nástrojov telesa, na ich vzájomné zosúladenie a prispôsobenie sa. Viest' ich k rešpektovaniu základných princípov komornej hry. Rozvíjať jednotnú intonáciu, rytmické cítenie, zmysel pre súhru, vyžadovať tónovú krásu, dynamiku a frázovanie. Zjednotiť techniku nástrojovej hry komorného telesa, reagovať na gestá dirigenta, resp. vedúceho, viesť všetkých k vzájomnej úcte a rešpektovaniu.

Literatúra

Skladby rôznych storočí v súlade s platnými vzdelávacími štandardami, primerané veku žiakov.

Realizácia

1X týždenne 1 – 1,5 vyučovacej hodiny v skupine dvoch až deviatich žiakov.

Charakteristika predmetu

Ľudovú hudbu interpretuje súbor, ktorý je zoskupením rôzneho počtu hráčov podľa momentálnych možností školy s ťažiskom na žiakoch sláčikového oddelenia. V podmienkach školy rozlišujeme niekoľko ľudových súborov, väčšinou determinovaných podľa veku, resp. inštrumentálnej vyspelosti. Ide o najrozšírenejší typ univerzálneho súboru vychádzajúceho zo zoskupenia: primáš, prvé husle, druhé husle, kontra /husle alebo viola, akordeón prípadne cimbal, violončelo, kontrabas/.

Jadro ľudového súboru tvoria zväčša žiaci, ktorí inklinujú k folklóru.

Ciele

Cieľom predmetu je zachovanie, znovu odhaľovanie a odkrývanie ľudových piesní, ich interpretácia; osvojovanie si viacerých interpretačných regionálnych štýlov, rešpektovanie charakteristických funkcií nástrojov, rozvoj citu pre spoločnú hru, podriadenie sa celku a folklórne cítenie.

Obsah

Súčasťou obsahu je poznávanie ľudových piesní, ich úprava pre jednotlivé hlasy telesa /zo strany umeleckého vedúceho/; pestovanie citu pre interpretáciu, poznávanie a pozorovanie. Učiteľ pôsobí vo funkcii hráčskeho vzoru pre všetkých hráčov a najmä pre primášov. Samotná interpretácia začína podľa nôt, neskôr podľa sluchu s dôrazom na poznanie ľudovej hudby vlastného regiónu. Žiaci sa však zoznamujú aj s rôznymi štýlmi iných regiónov pomocou rôznych úprav. V známych piesňach sa učia sami si vytvárať druhý hlas k melódii.

Realizácia

1X týždenne 1 – 1,5 vyučovacej hodiny = samostatný nácvik alebo skúška, podľa okolností, v spolupráci so žiakmi speváckeho oddelenia, resp. tanečného odboru, v prípade potreby je možné vyučovanie realizovať formou delených skúšok.

Literatúra

- P. Tonkovič – úpravy, T. Andrašovan – úpravy
- vlastné úpravy ľudových piesní a tancov

Charakteristika predmetu

Hra v súbore je najkomplexnejšou formou rozvoja hudobnosti, v ktorej sa žiaci tvorivým a iniciatívnym spôsobom zmocňujú interpretácie diel rôznych storočí našej i svetovej hudobnej literatúry. Súborová hra vzbudzuje záujem žiakov o túto náročnú a krásnu oblasť hudby. Tento kolektívny predmet oboznamuje deti a mládež s klasickým, ale aj netradičným nástrojovým obsadením hudobných telies, a tým prebúdza a podnecuje trvalý

záujem o aktívne muzicírovanie i po absolvovaní ZUŠ v rôznych hudobných zoskupeniach kultúrneho života.

Ciele

Rozvíjať schopnosti žiakov orientovať sa v notovom zápise, prehľbovať intonačnú a rytmickú predstavivosť a zdatnosť, zmysel pre kvalitu tónu, harmóniu, frázovanie a štýlovosť hudby. Vyžadovať maximálne sústredenie a zodpovednosť za vlastný podiel na interpretácii hudobného diela. Poskytovať radosť zo spoločného hrania a adekvátne uplatnenie nadobudnutých vedomostí, zručností a návykov na rôznych stupňoch ich hudobného vývoja.

Obsah

- individuálna príprava súborových partov v spolupráci s učiteľmi hlavných predmetov,
- kontrola nácviku pripravovaných partov /napr. jednotné ťahy sláčikom, správne nádychy, prstoklad, frázovanie a pod./,
- štúdium nového repertoáru – informatívne prehranie, nácvik v hlasoch v rozličných kombináciách a nácvik v delených skúškach,
- voľba repertoáru sa riadi momentálnou technickou úrovňou súboru.

Literatúra

Repertoár skladateľov rôznych storočí slovenskej i svetovej literatúry, v súlade s platnými vzdelávacími štandardami, primeraný technickým, výrazovým a štýlovým možnostiam žiakov i celého súboru zároveň.

Realizácia

1X týždenne 2 vyučovacie hodiny. Vyučovanie sa môže realizovať i v rozličných kombináciách a delených skúškach.

VÝTVARNÝ ODBOR

Vo výtvarnom odbore, v primárnom umeleckom vzdelávaní, postupujeme v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy, uplatňujeme učebný plán č.53.

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

Voliteľný predmet: **Vodenie bábok**

Charakteristika predmetu

Predmet vodenie bábok je voliteľným predmetom pre žiakov 3.ročníka, vyučuje sa v skupine 2 až 4 žiakov. Podstatou je tvorivá práca na dramatickom tvare určenom najmenším divákom a snaha o vytvorenie a nadviazanie kontaktu s detským divákom. Je dôležité hľadať pre žiakov také námety kolektívnej dramatickej hry, na ktorých si overia schopnosť vytvoriť jednoduchý dramatický tvar.

Ciele

- viesť žiakov k tomu, aby v dramatických etudách a improvizáciách s bábkou vedome uplatňovali získané rytmické, priestorové, dynamické a výtvarné cítenie,
- zoznamovať žiakov s vodením jednoduchého typu bábok, viesť ich k objavovaniu charakteristických pohybových možností bábok – ladnosť, široké gesto, sošnosť póz a pod.,
- naučiť ich spájať získané pohybovo-technické zručnosti pri vodení jednotlivých bábok s rečovými schopnosťami,
- snažiť sa dosiahnuť jednoduchý, ale celistvý bábko-herecký prejav,
- podnecovať žiakov k hľadaniu ďalších možností pre výraznejšie a pôsobivejšie vyjadrenie cítenia a myslenia postáv interpretovanými bábkami.

Obsah

Pracovať s témami, ktoré žiakom pomáhajú učiť sa a ujasňovať si možnosti vlastného prínosu pre tvorivý pracovný proces. Orientovať žiakov pri výbere textu na prednes, realizovať veku primerané a zrozumiteľné predlohy. Formou spoločnej návštevy profesionálneho alebo vybraného amatérskeho bábkového predstavenia predstaviť žiakom existujúce prúdy bábkového divadla.

Literatúra

Jednoduché rozprávkové námety rešpektujú individualitu žiakov.

Realizácia

1X týždenne jedna vyučovacia hodina alebo je možné vyučovať predmet 1X za dva týždne s časovou dotáciou dvoch vyučovacích hodín.

Voliteľný predmet: Integratívne divadlo

Charakteristika predmetu

Integratívne divadlo je rozširujúci predmet literárno-dramatického odboru určeného nielen pre žiakov LDO, ale pre žiakov všetkých odborov, ktorí o štúdium prejavia záujem. Jeho podstatou je na báze spolupráce prehĺbovať a upevňovať vzťahy medzi žiakmi jednotlivých odborov.

Ciele

- na báze zážitkového učenia rozvíjať a zdokonaľovať hudobné, výtvarné, slovné, tanečné individuálne i skupinové výstupy a prejavy,
- podporovať komplexný zážitok a skúsenosti z tímovej práce,
- rozvíjať verbálnu, non verbálnu, hudobno-pohybovú i scénickú komunikáciu,
- pochopiť posolstvo rozprávok, príbehov, resp. daných predlôh,
- viesť žiakov k riešeniu konfliktov, podporovať rozvoj osobnostnej, sociálnej, občianskej a komunikačnej kompetencie žiakov.

Obsah

Rozvíjanie a utvrdenie obsahu jednotlivých predlôh formou hier, speváckej, inštrumentálnej, rytmicko-pohybovej improvizácie, etúd i krátkych projektov; uplatnenie samostatnosti a vlastnej fantázie pri scénickom, kostýmovom dotvorení predlohy a pri výrobe kulís.

Literatúra

Spočiatku jednoduché rozprávkové predlohy, neskôr i predlohy hier slovenských i zahraničných spisovateľov v adekvátnych úpravách, rešpektujúc individualitu žiakov a podmienky školy.

Realizácia

1X týždenne 2 vyučovacie hodiny, v prípade potreby je možné i delené vyučovanie.

TANEČNÝ ODBOR

Voliteľný predmet: **Súborová práca**

Charakteristika predmetu

Súborová práca je rozširujúci predmet tanečného odboru pre žiakov 3. a 4. ročníka, kde sa žiaci učia na rôznych stupňoch štylizácie spracovávať tanečné techniky klasického, moderného a ľudového tanca, ale i individuálnu interpretáciu a samotnú javiskovú prax. Rozvíja fyzické i psychické dispozície žiaka, plasticosť jeho pohybov, ako aj vedomé nakladanie s tanečným nástrojom – vlastným telom. Prácou v kolektíve si žiak zdokonaľuje a prehľbuje základy tanečných techník, ale predovšetkým sa učí „tanečnej morálke“ a spolupráci, pri ktorej musí vnímať tanečný priestor zdieľaný s ostatnými žiakmi. Rozvíja tak svoje priestorové vnímanie a rovnako aj časopriestorové vnímanie, potrebné pri tanci. Pri súborovej práci je dôležité, aby žiaci vnímali choreografické dielo ako ich spoločné, nie individuálne predstavenie. V edukačnom procese učiteľ využíva tanečnú improvizáciu, prostredníctvom ktorej sa žiak snaží cez vlastné „vnútorné“ prostredie rozvíjať intuíciu a spontánnosť. Zároveň sa učí princípom tvorby – vystavaniu tanečných etúd a princípom prepájania jednotlivých tanečných figúr.

Ciele

- získať a zdokonaľovať schopnosti, zručnosti a návyky uplatniteľné v súborovej práci.

Obsah

Obsah predmetu napomáha k zdokonaleniu získaných tanečných schopností, zručností a návykov, aplikácii základných pohybových princípov pri práci v skupine. Odporúča sa realizovať ho cez jednoduché tanečno-hudobné pásma s ľudovou tematikou z regiónov Slovenska, krátke baletné etudy pre malé, väčšie skupiny, ako aj džezové choreografie typické skupinovým kánonom.

Literatúra

Publikácie so zameraním na tvorbu choreografických diel, prípadne publikácie popisujúce autentické podoby tradičného ľudového tanca alebo konkrétne baletné dielo.

Realizácia

1X, resp. 2X týždenne s časovou dotáciou 1-2 vyučovacích hodín, podľa potreby a rozsahu nacvičovaného diela.

učebné plány

INDIVIDUÁLNE VYUČOVANIE – HUDOBNÝ ODBOR PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Dĺžka štúdia	Predmety	Počet hodín 1. rok	Počet hodín 2. rok	Poznámky
2 roky A	Prípravná hudobná výchova	2	1	
	Príprava ku hre na nástroji alebo	-	1	
	Prípravná hlasová výchova alebo príprava ku hre na nástroji – individuálne štúdium	0,5	1 – 1,5	
		Počet hodín 1. polrok	Počet hodín 2. polrok	
1 rok B	Prípravná hudobná výchova	2	1	
	Príprava ku hre na nástroji alebo	-	1	
	prípravná hlasová výchova alebo	0,5	1	
	Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova – individuálne štúdium	1	1	

KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

Ciele

- oboznámenie sa s nástrojom, správne sedenie pri nástroji,
- držanie rúk, voľnosť hracieho aparátu,
- orientácia na nástroji, hra podľa sluchu,
- rozvíjanie sluchu, rytmického cítenia, hra podľa nôt.

hra na klavíri

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

3 ľudové piesne s jednoduchým sprievodom v transpozíciách, prípadne skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

hra na keyboarde

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

hra na akordeóne

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

STRUNOVÉ NÁSTROJE

hra na husliach

Prípravné štúdium „A“ - 1. rok

Ciele

Zvládnuť základy postavenia pri hre na husliach, držania huslí a základy hry na husliach. Spoznať názvy jednotlivých častí huslí a sláčika /žabka, špička, hmatník, kobylka, struny, duša, strunník, príp. ďalšie/, rozlíšiť časti sláčika, zvládnuť cvičenia zamerané na uvoľnené a prirodzené držanie sláčika, vedieť demonštrovať elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika, uložiť prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, reprodukovať základné technické prstové cvičenia, reprodukovať spamäti piesne a riekanky, najprv spevom, neskôr hrou pizzicato alebo sláčikom, opísať vlastnými slovami vlastnosti tónu, interpretovať spevom, pizzicato neskôr arco po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, zahrať riekanky a jednoduché skladby na jednej strune v rozsahu dvoch, troch tónov.

Výkonový štandard a obsah predmetu

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Prípravné štúdium „A“ - 2. rok

Ciele

Zvládnuť elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika, cvičenia zamerané na prirodzené držanie sláčika, súčinnosť častí ľavej ruky od ramena až po prsty počas hry, položia sláčik na miesto hrania podľa notového zápisu, détaché (1-2 krátkym sláčikom) pri žabke, v strede pri špičke, použijú dĺžku sláčika podľa hodnoty trvania noty, rozlíšiť interpretačne pizzicato, arco, vedieť použiť dĺžku sláku a tlak na slák za účelom dosiahnutia dynamickej sily tónu, uložiť prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, zvládnuť technické cvičenia zamerané na uvoľnené ukladanie prstov na hmatník, definovať noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, opíšu vlastnými slovami na základe

asociácií tempo, dynamiku, náladu skladby interpretovanej pedagógom, vedieť pomenovať názvy jednotlivých častí huslí a sláčika, zvládnuť zopakovať po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty.

Výkonový štandard a obsah predmetu

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

správne držanie huslí a sláčika

1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium

hra spamäti: 1 ľudová pieseň

Prípravné štúdium „B“

Ciele

Zvládnuť elementárne základy postavenia a držania huslí a sláčika pri hre. Zapojenie všetkých častí pravej ruky od ramena až po prsty pri hre. Zvládnuť hru détaché celým sláčikom, dve krátke noty pri žabke, špičke, v strede, uvoľnené a mäkké ukladanie prstov ľavej ruky na hmatník. Zvládnuť prstoklady podľa uváženia pedagóga /zvyčajne v prstoklade durovej tóniny/, definovať noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, vedieť zopakovať po učiteľovom predhraní krátke melodické útvary pizzicato, arco a rytmické útvary sláčikom, Vedieť používať dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty, dokázať vytlieskať rytmus skladby pred jej interpretáciou. Zvládnuť interpretáciu ľudových piesní a jednoduchých prednesových skladieb spamäti, opísať emocionálne zážitky z počúvanej skladby.

Výkonový štandard a obsah predmetu

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

správne držanie huslí a sláčika,

1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium,

hra spamäti: 1 ľudová pieseň.

hra na gitare

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

stupnica C dur

elementárne cvičenie pre pravú ruku

dve ľudovej piesne primeranej náročnosti

hra na cimbale

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

správne držanie tela a paličiek

1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium,

hra spamäti: 1 ľudová pieseň.

DYCHOVÉ NÁSTROJE

hra na zobcovej flaute

Ciele

- spoznať držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre,
- zvládnuť elementárne technické prvky hry na hudobnom nástroji ,
- aplikovať hudobno-teoretické poznatky získané v predmete prípravná hudobná náuka,
- poznať základné hudobné pojmy,
- vedieť aplikovať melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii ľudových piesní, resp. Jednoduchých hudobných skladieb,
- rozpoznať v hre dynamiku piano a forte.

Výkonový štandard

- zvládnuť základné zásady dýchania,
- poznať základy postoja a držania flauty, tvorby tónu, nasadzovania,
- vedieť správne zostaviť flautu,
- interpretovať jednoduchú melódiu /pieseň/ podľa sluchu resp. jednoduchú skladbičku sólo alebo s inštrumentálnym sprievodom harmonického nástroja z nôt i spamäti.

Obsahový štandard

- správny postoj a držanie nástroja,
- základy tvorby tónu,

- reberno-bránicové dýchanie, nasadzovanie,
- hudobno-teoretické poznatky v súlade s obsahom prípravnej hudobnej výchovy,
- hra v rozsahu g1-d2,
- rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hravou formou /rytmizácia a melodizácia riekaniak/.
- hra krátkych rytmických a melodicko-rytmických motívov imitáciou.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti

Hlasová príprava /spev/

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

2 ľudové, resp. detské piesne so sprievodom primeranej náročnosti

**učebné plány - SKUPINOVÉ VYUČOVANIE
TANEČNÝ ODBOR**

Dĺžka štúdia	Predmety	Počet hodín	Poznámky
1 rok A	Hudobno-pohybová výchova	2	
		Počet hodín 1. polrok	
1 rok B	Tanečná príprava	2	

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

verejné tanečné predstavenie

VÝTVARNÝ ODBOR

Dĺžka štúdia	Predmety	Počet hodín 1. rok	Počet hodín 2. rok	Poznámky
2 roky	Výtvarná výchova	2	2	

Výkonový a obsahový štandard v súlade so ŠVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

V súlade so ŠVP.

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

Dĺžka štúdia	Predmety	Počet hodín 1. rok	Poznámky
1 rok	Prípravná dramatická výchova	1	

Obsah a ciele

- rozvoj sociability detí kolektívnou činnosťou v dramatickej hre
- podchytiť a rozvíjať pohybové dispozície detí, rozvíjať rytmické cítenie
- získať schopnosť uvoľniť sa a sústrediť
- získať priestorovú orientáciu
- rešpektovať ostatných členov skupiny

Hlavným obsahom je jednoduchá dramatická hra, ktorá vychádza z detskej hry.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

individuálne vystúpenie alebo realizácia jednoduchej detskej hry v rámci triedneho koncertu

učebné plány

ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

INDIVIDUÁLNE VYUČOVANIE – HUDOBNÝ ODBOR

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 1. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1	
Hra na zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na cimbale	Hra na hudobnom nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Inštrumentálny sprievod Zborový spev	1,5 1 0,5 1-2	
Hra na drevených a plechových dychových nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Inštrumentálny sprievod Zborový spev	1,5 1 0,5 1-2	
Hlasová výchova	Spev /individuálne štúdium/	1,5	

Spev	Hudobná náuka Obligátny nástroj /klávesový, príp. iný hudobný nástroj/ Zborový spev	1 0,5 1-2	
------	--	------------------------	--

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 2. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev Komorná hra alebo ľudová hudba	1,5 1 1-2 1-1,5	
Hra na zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Inštrumentálny sprievod Zborový spev Hra v súbore	1,5 1 0,5 1-2 2	
Hra na drevených a plechových dychových nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Inštrumentálny sprievod Zborový spev Hra v súbore	1,5 1 0,5 1-2 2	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na cimbale	Hra na hudobnom nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1 1-2	
Hlasová výchova Spev	Spev /individuálne štúdium/ Hudobná náuka Obligátny nástroj /klávesový, príp. iný hudobný nástroj/ Zborový spev	1,5 1 0,5 1-2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná, komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1,5 1 1 1-2 0,5 - 1	

Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná, komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo zborový spev	1,5 1 1 1-2	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev Eudová hudba alebo hra na inom nástroji	1,5 1 1 2 1-2 0,5 – 1,5	
Hra na zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore Zborový spev	1,5 1 1 1-2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra Zborový spev Hra na inom nástroji	1,5 1 1 1-2 1	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev Hra na inom nástroji	1,5 1 1 2 1-2 0,5 - 1	
Hra na cimbale	Hra na hudobnom nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev	1,5 1 1 2 1-2	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev	1,5 1 1 2 1-2	
Hlasová výchova, Spev	Spev /individuálne štúdium/ Hudobná náuka Obligátny nástroj /klávesový príp. iný nástroj Komorný spev alebo zborový spev	1,5 1 0,5 1 1-2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 4. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná, komorná hra alebo inštrumentálny	1,5 1	

	sprievod alebo zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1 1-2 0,5 - 1	
Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná, komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo zborový spev	1,5 1 1 2	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev Eudová hudba alebo hra na inom nástroji	1,5 1 1 2 1-2 0,5 – 1,5	
Hra na zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore Zborový spev	1,5 1 1 1-2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra Zborový spev Hra na inom nástroji	1,5 1 1 1-2 0,5 - 1	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev Hra na inom nástroji	1,5 1 1 2 1-2 0,5 - 1	
Hra na cimbale	Hra na hudobnom nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev	1,5 1 1 2 1-2	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev	1,5 1 1 2 1-2	
Hlasová výchova, Spev	Spev /individuálne štúdium/ Hudobná náuka Obligátny nástroj /klávesový príp. iný nástroj Komorný spev alebo zborový spev	1,5 1 0,5 1 1-2	

Poznámka: Vyučovanie zborového spevu s časovou dotáciou 1 hodina týždenne sa môže vyučovať 1X za dva týždne v rozsahu 2 vyučovacích hodín. Časová dotácia hry v súbore môže byť, podľa potreby, rozdelená na dve vyučovacie hodiny.

Obsah skúšky pri ukončení primárneho umeleckého vzdelania základného štúdia v hudobnom odbore

hra na klavíri: durová stupnica do 7# alebo 7b /kombinovaný protipohyb cez dve oktávy, tonický kvintakord s obratmi; malý rozklad/

polyfónna skladba

prednesová skladba

4-ručná skladba, klavírny sprievod alebo komorná hra

Podmienka: hra spamäti, okrem 4-ručnej skladby, klavírneho, resp. komorného partu

hra na akordeóne: durová stupnica do 7# alebo 7b v rovnom pohybe, tonický kvintakord s obratmi; malý rozklad

1 etuda

1 polyfónna skladba

2 prednesové skladby, jedna môže byť v komornej úprave

Podmienka: minimálne jedna skladba interpretovaná spamäti

hra na keyboarde: durová stupnica do 7# alebo 7b /kombinovaný protipohyb v rozsahu dvoch oktáv, tonický kvintakord s obratmi; malý rozklad/

1 etuda

1 polyfonická skladba

1 prednesová skladba s ACMP

Podmienka: dve skladby interpretované spamäti

hra na husliach: durová alebo molová stupnica cez dve oktávy s rozloženým kvintakordom

2 etudy z husľovej školy /napr. Wohlfahrt, Kayser/

prednesová skladba interpretovaná spamäti

hra na gitare: durová alebo molová stupnica do 4# alebo 4b cez dve oktávy s harmonickou kadenciou

ľudová pieseň vo viachlasnej úprave

etuda z gitarovej školy /napr. Jirmal/

prednesová skladba interpretovaná spamäti

hra na cimbale: durová alebo molová stupnica do 4# alebo 4b v rozsahu celého nástroja

troj- alebo štvorhlasné rozklady akordov hlavných harmonických funkcií /T,S,D7/,
troj- alebo štvorhlasné arpeggio, veľký rozklad

etuda

prednesová skladba interpretovaná spamäti

ďalšia prednesová skladba odlišného charakteru alebo ľudová pieseň

hra na zobcovej flaute: 1 stupnica + T5 s obratmi v legate a staccate

1 etuda alebo cvičenie

1 prednesová skladba

hra na priečnej flaute: durová aj molová stupnica do 4# a 4b + T5, D7, zm.7 veľké rozklady legato i staccato

2 etudy rôzneho charakteru

1 prednesová skladba

hra na klarinete: 2 stupnice + T5 do 4# a 4b dur i mol

1 etuda

1 prednesová skladba

hra na saxofóne: 1 durová, 1 molová stupnica + rozložený T5

1 etuda

1 prednesová skladba

hra na trúbke, tenore, trombóne: 2 stupnice + T5 do 4# a 4b dur i mol

2 charakterovo odlišné cvičenia

2 rôzne skladby

hra na lesnom rohu, tube: 2 stupnice + T5 do 4# a 4b dur i mol

2 charakterovo rozdielne cvičenia

2 rôzne skladby

Poznámka: Hra spamäti pre všetky dychové nástroje nie je podmienkou.

hra na bicích nástrojoch:

hra na malom bubne: - 2 kontrastné cvičenia, 1 s využitím vírenia v štvrt'ovej alebo osminovej note s legátom

hra na bicej súprave: - rozkladové cvičenie v 4/4 takte s použitím hi-hat na začiatku doby, ukážka beatového sprievodu alebo slow-rocku

hra na zvonkohre /metalofóne/: durová stupnica s paralelnou molovou do 4# + T5

- prednesová skladba

Poznámka: Hra spamäti je podmienkou, prednesová skladba sa nevyžaduje, ak bola interpretovaná verejne v priebehu školského roka

hlasová príprava /spev/: solmizačné cvičenie

1 ľudová pieseň v úprave skladateľa

1 umelá pieseň

Poznámka: Piesne interpretované spamäti.

hudobná náuka: písomný test zameraný na vedomosti z hudobnej teórie /všetky stupnice, intervaly, durové a molové kvintakordy s obratmi, zväčšené a zmenšené kvintakordy, tvorba štvrt'ových, osminových i polových taktov, jednoduchý zápis melódie a pod./

Voliteľné predmety

zborový spev

Samostatný triedny alebo verejný koncert /môže byť realizovaný v spolupráci so žiakmi alebo absolventmi nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania/ s vokálnymi, či vokálno-inštrumentálnymi skladbami tempového, rytmického, výrazového a tóninového kontrastu. Vyžaduje sa interpretácia jednej menej náročnej skladby spamäti.

hra na druhom zvolenom hudobnom nástroji

1. Komisionálna skúška – jedna stupnica,

- jedna etuda,

- dve tempovo odlišné skladby rôznych storočí – vyžaduje sa

interpretácia spamäti.

2. Triedny alebo verejný záverečný koncert – vyžaduje sa jedna skladba interpretovaná spamäti.

hra na dvoch klavíroch

Komisionálna skúška, triedny alebo verejný záverečný koncert – jedna skladba. Hra spamäti nie je podmienkou.

komorná hra

1. Komisionálna skúška – dve tempovo odlišné skladby skladateľov rôznych storočí.

2. Triedny alebo záverečný koncert /môže byť realizovaný v spolupráci so žiakmi alebo absolventmi nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania/ – jedna skladba. Hra spamäti nie je podmienkou.

Ľudová hudba

Triedny alebo verejný záverečný koncert – dve ľudové piesne, zmes ľudových piesní, alebo autorská folklórna skladba. Hra spamäti nie je podmienkou.

hra v súbore

Verejný záverečný koncert /môže byť realizovaný v spolupráci so žiakmi alebo absolventmi nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania/ – dve kontrastné skladby, alebo v rámci možností samostatný koncert v rámci plánu školy.

učebné plány

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	2,5 1 1 1-2 0,5 - 1	

Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Klavírny sprievod Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev Ľudová hudba	2,5 1 0,5 1 2 1-2 1-1,5	
-----------------	--	---	--

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 4. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	2,5 1 1 1-2 0,5 - 1	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Klavírny sprievod Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo v orchestri Zborový spev Ľudová hudba	2,5 1 0,5 1 2 1-2 1-1,5	

hra na klavíri

Ciele

Príprava talentovaných detí a žiakov, ktorí sa pripravujú na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania.

Prehlbovanie vedomostí, technických a interpretačných kompetencií.

Rozvoj estetického vnímania, tvorivých schopností a daností žiaka na vyššej úrovni, ako predpisujú učebné osnovy pre daný ročník v základnom štúdiu.

Rozvoj vlastnej fantázie a zmyslu pre samostatný umelecký výraz.

Rozvíjanie pravidelného, samostatného a intenzívneho cvičenia vo väčšom rozsahu.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

3. ročník prvej časti I. stupňa rozšíreného štúdia

Výkonový a obsahový štandard predmetu v súlade so ŠVP, ŠkVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre ZUŠ.

4. ročník prvej časti I. stupňa rozšíreného štúdia

Výkonový a obsahový štandard predmetu v súlade so ŠVP, ŠkVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre ZUŠ.

Záverečná skúška

1 durová a rovnomenná molová stupnica v kombinovanom pohybe, akordy,

2 etudy /alebo 1 etuda a 1 skladba podľa potrieb alebo záujmu žiaka/

1 skladba z obdobia baroka,

- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia 20. alebo 21. storočia.

Profil absolventa rozšíreného štúdia hry na klavíri prvej časti I stupňa základného štúdia

Absolvent rozšíreného vyučovania prvej časti I. stupňa základného štúdia základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovni, ako pri bežnej forme štúdia, nakoľko práve v tejto oblasti počas štúdia rozširuje a prehĺbuje svoje vedomosti a praktické zručnosti.

Hra na husliach

Ciele

Osvojiť si hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu, hudobno-teoretických poznatkov, histórie hudby a interpretačných zručností. Uvedomele prepájať teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Vzbudiť záujem o ďalšie zdokonaľovanie svojich interpretačných kompetencií a napredovať v umeleckom raste. Zvládnuť na vyššej úrovni technické a interpretačné schopnosti a zručnosti.

Rozoznávať hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný nástroj. Aplikovať interpretačné i perцепčné skúsenosti z verejných vystúpení, koncertov ako aj poznatky získané zo zvukových záznamov a internetu pri štúdiu hudobného materiálu.

Uplatňovať tvorivé myslenie, hudobnú predstavivosť a fantáziu v rámci prejavu vlastného interpretačného štýlu a hudobných predstáv. Vedieť rozlišovať technické a hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných a počúvaných dielach rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov.

3. ročník prvej časti I. stupňa rozšíreného štúdia

Výkonový a obsahový štandard predmetu v súlade so ŠVP, ŠkVP rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

4. ročník prvej časti I. stupňa rozšíreného štúdia

Výkonový a obsahový štandard predmetu v súlade so ŠVP, ŠkVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy.

Záverečná skúška

- 1durová a 1 molová dvojoktávová stupnica s rozloženými akordmi,
- 2 charakterovo odlišné etudy,
- 1 prednesová skladba primeranej náročnosti.

Profil absolventa rozšíreného štúdia hry na husliach prvej časti I stupňa základného štúdia

Absolvent rozšíreného štúdia prvej časti prvého I. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu, hudobno-teoretických poznatkov, histórie hudby a interpretačných zručností. Uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Má záujem naďalej zdokonaľovať svoje interpretačné kompetencie a napredovať v umeleckom raste. Dokáže porovnávať, hodnotiť a vyjadrovať názory o interpretácii hudobných skladieb so zameraním na vlastný nástroj. Suverénne prezentuje svoje interpretačné zručnosti na pódiu ako vyspelý a zrelý interpret.

SKUPINOVÉ VYUČOVANIE ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 1. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Tanečná príprava Tanečná prax Zborový spev	2 1 1-2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/ Zborový spev	3 1-2	
Literárno-dramatický odbor	Dramatická príprava Prednes Zborový spev	2 1 1-2	

V 1. ročníku výtvarného odboru je možné znížiť hodinovú dotáciu z troch na dve vyučovacie hodiny.

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 2. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Tanečná príprava Tanečná prax Zborový spev	2 1 1-2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/ Zborový spev	3 1-2	
Literárno-dramatický odbor	Dramatická príprava Prednes Zborový spev	2 1 1-2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Tanečná prax Klasický tanec Ľudový tanec Kreatívny tanec Práca v súbore Zborový spev	1 1 1 1 2 1-2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/ Zborový spev	3 2	
Literárno-dramatický odbor	Dramatika a slovesnosť Pohyb Prednes	1,5 1 1	

	Práca v súbore alebo vodenie bábok alebo integratívne divadlo Zborový spev	1 1 2 1-2	
--	--	---	--

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 4. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Tanečná prax Klasický tanec Ľudový tanec Kreatívny tanec Práca v súbore Zborový spev	1,5 1 1 1 2 1-2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/ Zborový spev	3 2	
Literárno-dramatický odbor	Dramatika a slovesnosť Pohyb Prednes Práca v súbore alebo vodenie bábok alebo integratívne divadlo Zborový spev	1,5 1 1 1 1 2 1-2	

Poznámka: Časová dotácia integratívneho divadla v LDO a zborového spevu môže byť, podľa potreby, rozdelená na dve vyučovacie hodiny.

Obsah skúšky pri ukončení primárneho umeleckého vzdelania základného štúdia v jednotlivých odboroch

TANEČNÝ ODBOR

Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách tancov v súlade a rozsahu stanovenom ŠVP a ŠkVP.

Voliteľné predmety

zborový spev /pre všetky odbory skupinového vyučovania/

Samostatný triedny alebo verejný koncert /môže byť realizovaný v spolupráci so žiakmi alebo absolventmi nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania/ s vokálnymi, či vokálno-inštrumentálnymi skladbami tempového, rytmického, výrazového a tóninového kontrastu. Vyžaduje sa interpretácia jednej menej náročnej skladby spamäti.

súborová práca

Spoločné vystúpenie pre verejnosť – realizácia hudobno-tanečného pásma /môže byť aj v spolupráci s inými odbormi/ na javisku divadelnej sály na Nálepkovej 2404 alebo v kinosále Mestského domu kultúry.

VÝTVARNÝ ODBOR

Spoločná výstava všetkých absolventov v priestoroch školy alebo mimo školy /napr. múzeum, MsDK, elokované pracovisko/ v súlade so ŠVP a ŠkVP.

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

1 ľubovoľný prednes z poézie alebo prózy

1 autorská literárna tvorba, v ktorej sa hra aplikuje slovami

Voliteľné predmety

vodenie bábok

Realizácia verejného predstavenia pre deti MŠ v priestoroch ZUŠ.

integratívne divadlo

Spoločné verejné vystúpenie žiakov s naštudovaným hudobno-výtvarno-dramaticko-tanečným predstavením /muzikál, hudobné divadlo a pod./ na javisku divadelnej sály elokovaného pracoviska alebo kinosály Mestského domu kultúry.

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania

Po ukončení primárneho umeleckého vzdelania má žiak osvojené základy hudobnej, výtvarnej, literárno-dramatickej a tanečnej gramotnosti. Získal základy používania terminológie a komunikácie v oblasti hudby, výtvarného, literárno-dramatického a tanečného umenia.

Úroveň rozvinutých kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu primárneho umeleckého vzdelania nie je ukončená. Vytvára sa báza pre následné stupne vzdelania, resp. pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie do, prípadného, umeleckého procesu. Absolvent primárneho umeleckého vzdelania ZUŠ má **osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:**

a/ sociálno-komunikačné spôsobilosti

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene pracovať a náležite reagovať,

b/ spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- v každodenných situáciách má schopnosť, na rôznych úrovniach, používať modely logického a priestorového myslenia a vlastnej prezentácie – koncerty, vystúpenia, výstavy, projekty a pod.,
- rozvíja schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

c/ spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- disponuje elementárnymi schopnosťami pre prácu s IKT,
- v rámci spolupráce s učiteľom dokáže realizovať vlastné IKT predstavy.

d/ spôsobilosť učiť sa

- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení i v iných činnostiach,

- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti.

e/ spôsobilosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhuje riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,

- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom.

f/ osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- uvedomuje si vlastné potreby a aktívne využíva svoje možnosti,

- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé rozvojové možnosti,

- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť vlastného výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,

- kontroluje vlastné konanie a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,

- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,

- účinne spolupracuje v skupine, podieľa sa na vytváraní triednych, skupinových a celoškolských pravidiel, je zodpovedný a dodržiava dohody,

- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadiami a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,

- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov.

g/ spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- rozvíja schopnosť tvoriť a prijímať umenie,

- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky,

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,

- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,

- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,

- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajška človeka,

- pozná pravidlá spoločenskej etikety,

- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym pozíciám,

- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

vyučovací jazyk

slovenský

Spôsob, podmienky ukončovania štúdia a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Po úspešnom vykonaní komisionálnej skúšky, realizácie triedneho alebo verejného koncertu, výstavy, divadelného, tanečného predstavenia v súlade s obsahom skúšky ŠkVP v individuálnom a skupinovom vyučovaní získa žiak vysvedčenie o úspešnom absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia s doložkou „Žiak/žiačka/ získal/a/ primárne umelecké vzdelanie.“

Personálne zabezpečenie

Zavedenie ŠkVP do edukačného procesu predpokladá navýšenie týždenného počtu vyučovacích hodín primárneho umeleckého vzdelávania vo všetkých odboroch, avšak jeho realizácia bude personálne zabezpečená aktuálnym počtom pedagogických zamestnancov.

Materiálno-technické a priestorové podmienky

Hlavná budova ZUŠ sa, od roku 1996, nachádza na Krčulovej ulici č 21. Sú to priestory bývalej materskej školy, ktoré boli upravené pre potreby školy.

priestory: vlastné - hlavná budova, elokované pracovisko Nálepkova 2404, ostatné bez nájmu – majetok zriaďovateľa

počet a rozmiestnenie odborných učební: hlavná budova, 21 tried, z toho 5 pre skupinové vyučovanie, súčasťou je koncertná sála s kapacitou 82 miest na sedenie, malá zborovňa i niekoľko menších skladovacích priestorov, dve miestnosti pre nepedagogických zamestnancov a registratúrne stredisko. Koncertná sála je využívaná predovšetkým na školské verejné a triedne koncerty, na koncerty rôznych umelcov, vystúpenia účastníkov Chalupkovho Brezna a pod. V elokovanom pracovisku na Nálepkovej 2404 sa nachádzajú dve tanečné sály, dve triedy pre vyučovanie LDO, spoločná sála s javiskom, zborovňa, dve šatne, miestnosť pre upratovačku a malý skladovací priestor. Elokované pracovisko v ZŠ s MŠ MPČĽ 35 Mazorník pozostáva z dvoch tried pre vyučovanie výtvarného odboru. Návčky detského dychového orchestra sa realizujú mimo hlavnej budovy, a to v priestoroch Dychového orchestra mesta Brezna na Švermovej ulici č.7. V každej husľovej, dychovej i speváckej triede je pianíno, kvôli hodinám korepetície. Priestorovo nevyhovujúca je zborovňa.

Základné materiálno-technické i nástrojové vybavenie je postačujúce, na 90% v súlade so Základnými a odporúčanými materiálno-technickým a priestorovým zabezpečením výchovno-vzdelávacieho procesu, ktoré vydalo MSVVaŠ SR. Snahou vedenia školy je, každoročne, aj z rozpočtu zriaďovateľa, zakúpiť potrebné hudobné nástroje, modernejší inventár, alebo zveľadiť budovu, ktorá je majetkom mesta.

Zriadením ďalšieho elokovaného pracoviska na Nálepkovej ulici sa zlepšilo priestorové vybavenie tanečného a literárno-dramatického odboru.

Škola nemá zabezpečený bezbariérový prístup, súčasťou areálu je dvor, ktorý sa využíva na záhradné koncerty, resp. vyučovanie výtvarného odboru.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Úroveň vybavenia budovy, stav elektrických a technických zariadení, rozvodov plynu je dobrá. Pravidelne je vykonávaná odborná prehliadka a skúška elektrických zariadení, revízia bleskozvodov i hasiacich prístrojov. Miera osvetlenia je dobrá, v miestnostiach so slabším osvetlením sú k dispozícii prenosné elektrické lampy. Rekonštrukcia vykurovacieho systému v roku 2006 sa prejavila na kvalite vykurovania.

V rámci finančných možností sú upratovačke a učiteľovi výtvarného odboru poskytované osobné ochranné pracovné prostriedky. Zamestnanci sa raz za dva roky povinne zúčastňujú školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru a každý nový zamestnanec vstupnej inštruktáže. Všetci zamestnanci majú vlastný zápisník, kde sú evidované všetky záznamy a zmeny. Na začiatku školského roka sú všetci žiaci poučení svojimi učiteľmi o školskom poriadku a správaní sa v priestoroch školy a dvora tak, aby to neohrozilo ich bezpečnosť. Školský poriadok a pokyny k správaniu sú k dispozícii všetkým na nástenke pri vstupe do budovy a pre učiteľov v zborovni.

Vnútorň systém kontroly a hodnotenia žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v ZUŠ je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia sú tiež verejné a triedne koncerty, výstavy, literárno-dramatické a tanečné predstavenia; tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie a klasifikácia žiakov v jednotlivých ročníkoch je realizovaná v súlade s platnými metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu.

Vnútorň systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Povinnosť hodnotiť zamestnancov ukladá zákon č. 317/2009 Z.z. o pedagogických a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výsledok hodnotenia za školský rok sa vypracúva k 31.8. Počas školského roka môže byť hodnotenie podkladom k finančnému prehodnoteniu osobných príplatkov.

Hodnotenie zohľadňuje výsledky:

- priamych hospitácií,
- kvalitu triednych koncertov,
- kvalitu verejných vystúpení žiakov a umiestnenia žiakov učiteľa na regionálnych, celoštátnych a medzinárodných súťažiach,
- reprezentáciu školy v meste, okolí, poprípade v zahraničí,

- úspešnosť prijatia žiakov na konzervatóriá, stredné umelecké školy, resp. na vysoké školy príslušného zamerania,
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, mimoškolskej činnosti a pod.
- angažovanosť pri tvorbe integratívnych školských projektov,
- z vlastnej iniciatívy učiteľa získavanie finančných prostriedkov pre ZUŠ od sponzorov,
- hodnotenia učiteľov žiakmi, rodičmi i inými osobami alebo inštitúciami.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov sú obsiahnuté v pláne kontinuálneho vzdelávania na príslušný školský rok schválený pedagogickou radou a zriaďovateľom.

Požiadavky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami /s nadaním/ sú po úspešnom vykonaní komisionálnej skúšky zaradovaní do rozšíreného štúdia.

Školský vzdelávací program pre nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

Poznámka: časti ŠkVP pre nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

- názov vzdelávacieho programu
- organizácia výchovy z vzdelávania
- poradné orgány riaditeľa školy
- vlastné zameranie školy
- vyučovací jazyk
- personálne zabezpečenie
- materiálno-technické a priestorové podmienky
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia opri výchove a vzdelávaní
- vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov
- vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
- požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov
- požiadavky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú totožné so ŠkVP pre primárne umelecké vzdelanie.

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

- umožniť čo najväčšiemu počtu absolventov štúdia primárneho umeleckého vzdelávania pokračovať v získaní nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania,
- zabezpečiť adekvátne podmienky pre zdokonaľovanie nadobudnutých schopností, zručností a návykov vo všetkých štyroch odboroch,
- u nových žiakoch vypestovať kvalitnú základňu umeleckých schopností, zručností a návykov
- dať šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech prostredníctvom koncertov, literárno-dramatických predstavení, tanečných pásiem, výstav a pod.,
- výchovno-vzdelávací proces smerovať k zdokonaľovaniu elementárnej gramotnosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie,
- využívať systém projektového vyučovania formou vytvárania integratívnych hudobno-tanečno-dramaticko-výtvarných scén a predstavení.

stupeň vzdelania, ktorý dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

ISCED: 2 B

dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

dĺžka štúdia: štyri roky, vo výtvarnom odbore päť rokov

forma vzdelávania: individuálna a skupinová

učebné osnovy

HUDOBNÝ ODBOR A VŠETKY ODBORY SKUPINOVÉHO VYUČOVANIA

Voliteľný predmet: **Zborový spev**

Charakteristika predmetu

Zborový spev sa realizuje prostredníctvom speváckeho zboru – kolektívneho hudobného prejavu. Činnosť nie je organizačne a obsahovo odstupňovaná po ročníkoch, nakoľko sa žiaci na kolektívnom speve podieľajú spoločne. Diferencujú sa podľa svojich individuálnych predpokladov. Do hlasových skupín sa zaraďujú podľa hlasovej polohy, timbru a rozsahu.

Ciele

Práca v speváckom zbore plní funkciu edukačno-relaxačnú pre všetky vekové kategórie. Poskytuje žiakom možnosť zmysluplného odreagovania sa, radosť zo spoločnej interpretácie hudobného diela, prehĺbuje ich emocionalitu, rozširuje hudobnú gramotnosť a pomáha utvárať harmonicky rozvinuté osobnosti.

Cieľom predmetu je poskytnúť možnosť celoživotného vzdelávania sa všetkým, ktorí prejavia záujem o účinkovanie v speváckom zbore, prostredníctvom ktorého sa rozvíjajú aj jazykové schopnosti jednotlivcov študovaním diel v originálnom jazyku. V práci je potrebné vychádzať z pochopenia hudobného a slovného obsahu rôznych štýlových období a smerov, aj ľudových piesní z rozličných regiónov.

Ďalším cieľom je prezentácia práce a dosiahnutých výsledkov na rôznych triednych a verejných vystúpeniach, podujatiach školy, festivaloch i spolupráca s ostatnými súborami školy. V spolupráci s nimi naštudovať aspoň 1X počas školského roka aj diela vokálno-inštrumentálne /nielen a capella/, čím na jednej strane takáto spolupráca motivuje aj členov inštrumentálnych súborov k práci, na druhej strane prináša radosť a uspokojenie z kolektívnej práce a v neposlednom rade vedie k rozširovaniu skúseností a repertoáru.

Obsah

Orientovať sa prevažne na interpretáciu úprav ľudových piesní slovenských i inonárodných, prípadne špecializovať sa na interpretáciu diel z obdobia renesancie, či iných období, spirituálu či gospelu. V repertoári zboru však zohľadňovať skladby súčasných domácich i svetových skladateľov. Obohatením môžu byť aj úpravy populárnej hudby /Beatles, Abba, J. Ježek a pod./.

Dbáť na funkčné držanie tela, správne spevácke nádychy, zdokonaľovanie kultivovaného spevu so zodpovedajúcim výrazom, správnu artikuláciu pri speve, intonačnú čistotu, citlivé tóny klesajúce aj stúpajúce,

- pracovať neustále s notovým textom, dbať na orientáciu v partitúre, spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou,
- pri nácviku kratších ucelených fráz a ich spájaní do väčších celkov využívať formu imitačnej metódy,
- pri spievaní inojazyčných textov dbať na správnu výslovnosť
- študijné úlohy precvičovať v nadväznosti s hudobnými skladbami.

Literatúra

V súlade s učebnými osnovami, primerané veku a schopnostiam žiakov.

Realizácia

1X 2 vyučovacie hodiny týždenne, v prípade potreby je možné vyučovanie realizovať formou delených skúšok.

Neodmysliteľnou súčasťou zborového spevu je **hlasová výchova**, ktorej sa musí učiteľ v rámci edukačného procesu venovať. Výhodu majú žiaci, ktorí hlasovú prípravu navštevujú ako individuálny predmet. Opodstatnenie predmetu v tomto období súvisí s psychosomatickým vývojom žiakov. Žiaci na tomto stupni vývoja sú schopní pochopiť a prakticky realizovať požiadavky hlasovej výchovy.

Ciele

Naučiť, zafixovať a dodržiavať zásady hlasovej hygieny, správnych speváckych návykov v oblasti dychu, nasadenia a samotného spevu, speváckej výslovnosti, intonačnej čistoty a timbrovej vyrovnanosti v rôznych hlasových registroch. Výučbou v hudobno-teoretickej a speváckej oblasti sa pripravujú adepti na zvládnutie viachlasných úprav ľudových piesní aj na zvládnutie viachlasných skladieb rôznych štýlových období.

Obsah

Vysvetliť funkciu a činnosť hlasového aparátu v súčinnosti so správnym speváckym hlbokým, mäkkým dychom.

Od začiatku spájať v rôznych krátkych hlasových cvičeniach v klesajúcej podobe činnosť bránice s napnutím svalového korzetu a v každej polohe zapojiť všetky rezonátory do činnosti.

Dbať na zásady hlasovej hygieny, nespievať v indispozícii.

Intonácia

- durové postupy – klesajúce, stúpajúce v rozsahu kvinty,
- molové postupy – klesajúce, stúpajúce v rozsahu kvinty,
- modálne postupy – klesajúce, stúpajúce, v rozsahu kvinty, príp. sexty,
- kvintakord durový a molový s obratmi,
- kvintakord zmenšený a zväčšený,
- septakordy, predovšetkým dominantný a zmenšený,

- skoky v rozsahu rôznych intervalov nahor i nadol.

Harmónia

Najnižší hlas spieva základný tón, vyšší hlas kvintu, ďalší hlas terciu /veľkú alebo malú/, najvyšší hlas spieva základný tón. Všetky hlasy spievajú súčasne /zborovým dychom/, pričom sa zmení kvalita tercie, nasleduje kvinta. Rešpektujúc kvalitu zboru je možné meniť oba hlasy súčasne. Podobne treba postupovať pri spájaní akordov T-S-T, T-D-T, T-S-D-T a pod.

Metódy a formy práce

Učiteľ volí také metódy a formy práce, ktoré pomáhajú naplniť ciele predmetu. Technické cvičenia a výber skladieb je potrebné voliť tak, aby sa mohli postupne precvičiť a uplatniť získané vedomosti, zručnosti a návyky nielen technické, ale aj výrazové. V práci s kolektívom nezabúdať na motiváciu, postupnosť, individuálne potreby žiakov a rozvíjanie ich schopností. Výber hudobného materiálu vyberať primerane schopnostiam žiakov a možnostiam školy. Nevyhnutnou súčasťou práce speváckeho zboru sú rôzne verejné vystúpenia a účasť na súťažiach a festivaloch zborového spevu v rámci regiónu i Slovenska.

Jednotlivé nácviky zboru je nevyhnutné začínať hlasovou rozcvičkou. Pri hlasových cvičeniach postupovať od jednoduchšieho k zložitejšiemu, napr. 5 tónov v postupnej klesajúcej melódii s použitím slabiky „vo“ po poltónoch transponovať po hranicu rozsahu jednotlivých hlasov v dynamike mf – napr. g-f-e-d-c, v ďalšom cvičení striedať susedné tóny c-d-c-d-c na slabiky „vo,ve“, transponovať hore a dole po poltónoch, pripravovať kvintakord, resp. septakord rozložený stúpajúc i klesajúc na slabiky „vo,ve,va“. Postupne rozširovať diapazón hlasových cvičení najprv v rozpätí sexty, neskôr oktávy. Cvičenia rozšíriť aj o krátke úryvky zo zborových skladieb /2 – 4 taktové/ bez textu, na jednu slabiku. Na záver by nemalo chýbať cvičenie, v ktorom sa kolektív žiakov učí dýchať tzv. zborovým dychom – zbor drží jeden tón vo vyhovujúcej polohe pre všetky hlasy /každý hlas vo svojom rozsahu/ na vokál „o“, prípadne iný rovnako vhodný.

Hudobný materiál

Dramaturgiu repertoáru primerane zamerať na hudobné skladby založené na princípoch kontrastu tempového, rytmického, výrazového aj tóninového /odporúča sa terciová príbuznosť, napr. e mol – G dur, A dur – C dur a pod, ďalej príbuznosť rovnomenných tónin, napr. F dur – f mol/. Neskôr používať hudobný materiál odporúčaný platnými učebnými osnovami.

učebné osnovy
HUDOBNÝ ODBOR

Voliteľný predmet: **Vlastné aranžmány a úpravy skladieb**

Charakteristika predmetu

Tvoriť aranžmány ku skladbe nie je jednoduché, je potrebné uvedomiť si štýl skladby, tempo a k štýlu adekvátne prispôbiť aj zvuky /nástroje/.

Ciele

Cieľom predmetu je spoznávanie hudobnej literatúry /evergreeny, tanečná či moderná hudba/, sebzdokonaľovanie v spoznávaní štýlov hudby a v poznaní akordických značiek.

Obsah

Je podmienený individualitou žiaka, či disponuje schopnosťami, zručnosťami a návykmi k samostatnému aranžovaniu a úprave danej skladby. Kvalita aranžmánov a úprav odráža úroveň ovládania akordických značiek. Aj k skladbe, ktorá nemá napísanú harmóniu, dokázať vytvoriť k melódii adekvátne harmóniu, vedieť tvoriť a používať akordy a obraty akordov z harmonických značiek /napr. C, Cmi, C6, C7, c dim, Cmaj, Cmi7, Csus4 a C5+/-.

Literatúra

Hudobný materiál v súlade s platnými učebnými osnovami ISBN 80-7098-093-1.

Realizácia

1 vyučovacia hodina mesačne

Voliteľný predmet: **Harmonizácia ľudových piesní**

Charakteristika predmetu:

Harmonizovať ľudovú pieseň na akordeóne znamená prispôbiť akordy v ľavej ruke k hlavnej melódii, poprípade, ak máme vytvorený dvoj- alebo trojhlas, vedieť priradiť správne akordy; preto je potrebné ovládať aspoň základné harmonické funkcie – tonika, subdominanta, dominantna.

Ciele

Na začiatku jednoduché ľudové piesne s jednoduchou harmóniou v jednohlase, postupne vytvárať jednoduchý dvojhlas. Vedieť rozoznať polku, valčík, tango, čardáš a pod. a k tomu prispôbiť nielen harmóniu, ale aj rytmus a tempo. Pri harmonizácii rešpektovať individualitu žiaka, nenútiť každého k tejto činnosti. Individuálne zapájať žiakov do interpretácie v ľudovej hudbe.

Obsah

Začať s jednoduchými piesňami a k nim utvoriť harmóniu pre ľavú ruku. Postupne vytvárať dvoj- alebo trojhlas a v ľavej ruke použiť okrem základných funkcií aj 2. a 6.stupeň, dominantné septakordy alebo zmenšené akordy. Typ sprievodu používať podľa rytmu piesne /polka, čardáš/. Rešpektovať individualitu žiaka, nie každý má vzťah k ľudovým piesňam.

Nemusi ich však poznať, dôležitý je sluch, pretože harmóniu je potrebné v prvom rade počuť a hlavne cítiť.

Realizácia

1 vyučovacia hodina mesačne

Literatúra

M. Košnár: Jednoduché ľudové piesne číslovanou notáciou.

Voliteľný predmet: Hra na dvoch klavíroch

Charakteristika predmetu

Hrou na dvoch klavíroch v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní si žiaci zdokonaľujú inštrumentálne zručnosti, vedomosti a návyky získané v primárnom umeleckom vzdelávaní. Samozrejmosťou je zdokonaľovanie získaných praktických skúseností – súhra, sledovanie partu spoluhráča, či reakcie na prípadné chyby spoluhráča a pod. Študovaním skladieb na dvoch klavíroch sa oboznamujú nielen s originálnou literatúrou, ale prostredníctvom rôznych transkripcií i s literatúrou skladateľov rôznych storočí.

Ciele

Cieľom predmetu je spoznávanie novej hudobnej literatúry, ale aj zdokonaľovanie získaných kompetencií súvisiacich s interpretáciou - súhra, vzájomná spolupráca, schopnosť prispôbiť sa, či rešpektovanie technických, dynamických, agogických a iných požiadaviek vyplývajúcich z charakteru interpretovanej skladby.

Obsah

Zdokonalit' získané a nadobudnúť nové praktické inštrumentálne vedomosti, zručnosti a návyky. Repertoár obohatiť o ďalšie, náročnejšie skladby skladateľov rôznych storočí.

Realizácia

1X týždenne 0,5 vyučovacej hodiny pre dvoch žiakov, ktorá sa v prípade potreby môže realizovať 1X za dva týždne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny.

Voliteľný predmet: Ľudová hudba

Charakteristika predmetu

Ľudový súbor je zoskupením rôzneho počtu hráčov podľa momentálnych možností školy s ťažiskom na žiakoch sláčikového oddelenia. Rozlišujeme viacero typov ľudových nástrojov – súborov, typov orchestrov. V podmienkach ZUŠ Brezno ide o najrozšírenejší typ univerzálneho súboru vychádzajúceho zo zoskupenia: primáš, 1. husle, 2. husle, kontra /husle alebo viola, akordeón prípadne cimbal, violončelo, kontrabas/.

Jadro ľudového súboru tvoria zväčša talentovaní žiaci, alebo inštrumentálne pokročilejší žiaci s hlbokým citom a láskou k folklóru.

Ciele

Cieľom predmetu je zachovanie, znovu odhaľovanie a odkrývanie ľudových piesní, ich interpretácia; osvojovanie si viacerých interpretačných regionálnych štýlov, rešpektovanie charakteristických funkcií nástrojov, rozvoj citu pre spoločnú hru, podriadenie sa celku a folklórne cítenie.

Obsah

Súčasťou obsahu je poznávanie ľudových piesní, ich úprava pre jednotlivé hlasy telesa /zo strany umeleckého vedúceho/; pestovanie citu pre interpretáciu, poznávanie a pozorovanie. Učiteľ pôsobí vo funkcii hráčskeho vzoru pre všetkých hráčov a najmä pre primášov. Samotná interpretácia začína podľa nôt, neskôr podľa sluchu s dôrazom na poznanie ľudovej hudby vlastného regiónu. Žiaci sa však zoznamujú aj s rôznymi štýlmi iných regiónov pomocou rôznych úprav. V známych piesňach sa učia sami si vytvárať druhý hlas k melódii.

Realizácia

1X týždenne 1 vyučovacia hodina = samostatný nácvik alebo skúška v spolupráci so žiakmi speváckeho oddelenia, resp. tanečného odboru, v prípade potreby je možné vyučovanie realizovať formou delených skúšok.

Literatúra

- P. Tonkovič – úpravy, T. Andrašovan – úpravy
- vlastné úpravy ľudových piesní a tancov

Voliteľný predmet: Hra na druhom zvolenom hudobnom nástroji

Charakteristika predmetu

Prehlbovať hudobno-estetickú výchovu a kultúrny rozhľad. Vyučovanie realizovať v súlade s učebným plánom a platnými učebnými osnovami pre jednotlivé hudobné nástroje.

Ciele

Zdokonaľovať nadobudnuté elementárne nástrojové schopnosti, zručnosti a návyky, prehlbovať vnímavosť, predstavivosť a upevňovať ich v hre na zvolenom hudobnom nástroji. Rozvíjať hudobné dispozície žiaka a prehlbovať jeho záujem o hru na zvolenom hudobnom nástroji.

Obsah

Stupnice, technické cvičenia a skladby skladateľov rôznych storočí v súlade s platnými učebnými osnovami, primerané veku žiaka.

Literatúra

V súlade s učebnými osnovami daného nástroja, rešpektujúc individuálne zručnosti a návyky žiaka.

Realizácia

1X týždenne 1 vyučovacia hodina

Voliteľný predmet: Hra v súbore

Charakteristika predmetu

Hra v súbore udržuje záujem žiakov o hru na hudobnom nástroji. Oboznamuje žiakov a mládež s klasickým, ale aj netradičným nástrojovým obsadením hudobných telies, a tým prebúdzá a podnecuje trvalý záujem o aktívne muzicírovanie i po absolvovaní ZUŠ v rôznych hudobných zoskupeniach a žánroch kultúrneho života.

Ciele

Zdokonaľovať schopnosť žiakov orientovať sa v notovom zápise, prehľbovať intonačnú a rytmickú predstavivosť a zdatnosť, zmysel pre kvalitu tónu, harmóniu, frázovanie a štýlovosť hudby. Vyžadovať maximálne sústredenie a zodpovednosť za vlastný podiel na interpretácii hudobného diela. Poskytovať radosť zo spoločného hrania a adekvátne uplatnenie nadobudnutých vedomostí, zručností a návykov na rôznych stupňoch ich hudobného vývoja.

Obsah

- individuálna príprava súborových partov v spolupráci s učiteľmi hlavných predmetov,
- kontrola nácviku pripravovaných partov /napr. jednotné ťahy sláčikom, správne nádychy u hráčov na dychových nástrojoch, prstoklad, frázovanie a pod./,
- štúdium nového repertoáru – informatívne prehranie, nácvik v hlasoch v rozličných kombináciách a nácvik v delených skúškach,
- voľba repertoáru sa riadi technickou úrovňou súboru.

Literatúra

Repertoár skladateľov rôznych storočí slovenskej i svetovej literatúry, v súlade s platnými učebnými osnovami, primeraný technickým, výrazovým a štýlovým možnostiam žiakov a celého súboru zároveň.

Realizácia

1X týždenne 2 vyučovacie hodiny. Vyučovanie sa môže realizovať i v rozličných kombináciách a delených skúškach s časovou dotáciou, napr. 1+1 vyučovacia hodina týždenne.

VÝTVARNÝ ODBOR

Vo výtvarnom odbore, v primárnom umeleckom vzdelávaní, postupujeme v súlade so ŠVP s dodatkami, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre základné umelecké školy, uplatňujeme učebný plán č.54.

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

Voliteľný predmet: **Vodenie bábok**

Charakteristika predmetu

Predmet vodenie bábok je voliteľným predmetom pre žiakov od 3.ročníka primárneho umeleckého vzdelania. Vyučuje sa v skupine 2 až 4 žiakov. Podstatou je tvorivá práca na dramatickom tvare určenom nielen pre najmenších divákov, ale i snaha o vytvorenie a nadviazanie kontaktu s divákom. Snahou je neustále hľadať pre žiakov také námety bábkovej hry, na ktorých si overia schopnosť vytvoriť jednoduchý dramatický tvar. Vedieť využívať rečové i pohybové schopnosti a dokázať zapojiť do hry aj diváka.

Ciele

- viesť žiakov k tomu, aby v dramatických etudách a improvizáciách s bábkou vedome uplatňovali získané rytmické, priestorové, dynamické a výtvarné cítenie,
- zdokonaľovať získané pohybovo-technické zručnosti pri vedení jednotlivých bábok s rečovými schopnosťami,
- snažiť sa dosiahnuť jednoduchý, ale celistvý bábko-herecký prejav,
- vylepšovať vodenie jednoduchého typu bábok /maňušiek/, zdokonaľovať ich charakteristické pohybové možnosti – ladnosť, široké gesto, sošnosť póz a pod.,
- podnecovať žiakov k hľadaniu ďalších možností pre výraznejšie a pôsobivejšie vyjadrenie cítenia a myslenia postáv interpretovanými bábkami,
- vyžadovať rytmickosť a koordinovanosť zložiek, tvoriaci bábko-herecký prejav.

Obsah

Pracovať s témami, ktoré žiakom pomáhajú učiť sa hodnotiť vzťah k životu, k okolitému svetu a ujasňovať si možnosti vlastného prínosu pre tvorivý pracovný proces. Orientovať žiakov pri výbere textu na prednes, realizovať veku primerané a zrozumiteľné predlohy. Vedieť upraviť text podľa podmienok, v ktorých sa bude dej odohrávať. Formou spoločnej návštevy profesionálneho alebo vybraného amatérskeho bábkového predstavenia predstaviť žiakom existujúce prúdy bábkového divadla.

Realizácia

1X týždenne jedna vyučovacia hodina, alebo je možné vyučovať predmet 1X za dva týždne s časovou dotáciou dvoch vyučovacích hodín.

Literatúra

Jednoduché rozprávkové, historické alebo súčasné námety, rešpektujúce individualitu žiakov, poprípade vlastná tvorba textov.

Charakteristika predmetu

Integratívne divadlo je rozširujúci predmet literárno-dramatického odboru určeného nielen pre žiakov LDO, ale pre žiakov všetkých odborov, ktorí o štúdium prejavia záujem. Jeho podstatou je na báze spolupráce prehĺbovať a upevňovať vzťahy medzi žiakmi jednotlivých odborov, naučiť sa spolupracovať a využiť všetky svoje danosti /spev, pohyb, herecký, výtvarný, tanečný talent a pod/. Ide o tvorivý proces, v ktorom sa žiaci v bezpečí fikcie a spriazneného prostredia stretávajú s konfliktom i rôznymi možnosťami jeho riešenia, prostredníctvom roly sa stávajú „inými“ ľuďmi, učia sa vnímať pocity iných ľudí vo svojom okolí, vyjadrovať a obhajovať svoje názory, ale aj chápať a rešpektovať názory iných. Pri tvorbe spoločných projektov nesú zodpovednosť za svoju, ale i za skupinovú prácu.

Ciele

- na báze zážitkového učenia rozvíjať a zdokonaľovať hudobné, výtvarné, slovné a tanečné, individuálne i skupinové výstupy a prejavy,
- podporovať komplexný zážitok a skúsenosti z tímovej práce,
- rozvíjať verbálnu, non verbálnu, hudobno-pohybovú i scénickú komunikáciu,
- pochopiť posolstvo rozprávok, príbehov, resp. daných predlôh,
- viesť žiakov k riešeniu konfliktov, podporovať rozvoj osobnostnej, sociálnej, občianskej a komunikačnej kompetencie žiakov,
- naučiť ich improvizovať v daných situáciách.

Obsah

Rozvíjanie a utvrdenie obsahu jednotlivých predlôh formou hier, speváckej, inštrumentálnej, rytmicko-pohybovej improvizácie, etúd a krátkych projektov; uplatnenie vlastných nápadov; samostatnosti a vlastnej fantázie pri úprave textov a tvorbe jednotlivých postáv, pri scénickom, kostýmovom dotvorení predlohy, pri výrobe kulís a pod. Všetci žiaci tu získavajú predpoklad byť úspešnými, no hlavne tam, kde je dôležitá aktívna schopnosť komunikácie, verejnej prezentácie a tvorivého prístupu k práci.

Realizácia

1X týždenne 2 vyučovacie hodiny, v prípade potreby je možné i delené vyučovanie.

Literatúra

Rozprávkové predlohy i predlohy hier slovenských a zahraničných autorov v úpravách, rešpektujúc individualitu žiakov a podmienky školy.

TANEČNÝ ODBOR

Voliteľný predmet: **Práca v súbore**

Charakteristika predmetu

Súborová práca je predmet, v ktorom žiaci zdokonaľujú tanečné vedomosti, zručnosti a návyky získané v primárnom umeleckom vzdelávaní a v 1.ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania. Utvrdzujú si základné princípy pohybu, sú schopní prepájať predmety klasického, moderného a ľudového tanca, realizovať individuálnu interpretáciu a samotnú javiskovú prax. Rozvíjajú sa fyzické dispozície, pružnosť a ohybnosť, ktoré dokáže používať vedome a konkrétne. Prácou v kolektíve si žiak zdokonaľuje získané tanečné návyky. V edukačnom procese učiteľ podporuje tanečnú improvizáciu, prostredníctvom ktorej sa žiak snaží cez vlastné „vnútorné“ prostredie rozvíjať intuíciu a spontánnosť, s prihliadnutím na danosti jednotlivých tanečných techník.

Ciele

Zdokonalit' získané schopnosti, zručnosti a návyky, prostredníctvom ktorých sa vie žiak uplatniť v súborovej práci. Vedieť spolupracovať a dokázať prijať i názor iných.

Obsah

Obsah predmetu napomáha k zdokonaleniu získaných tanečných schopností, zručností a návykov, aplikácia pohybových princípov pomáha pri naplňaní cieľa a obsahu učiva v individuálnej príprave. Odporúča sa realizovať ho cez rôzne tanečno-hudobné pásma rešpektujúc vkus žiakov.

Realizácia

1X, resp. 2X týždenne s časovou dotáciou 2 vyučovacie hodiny, podľa potreby a rozsahu nacvičovaného diela.

Voliteľný predmet: **Mažoretky**

Charakteristika predmetu

Voliteľný predmet Mažoretky je predmet, v ktorom žiaci zdokonaľujú tanečné vedomosti, zručnosti a návyky získané v primárnom umeleckom vzdelávaní. Zároveň rozvíjajú svoju pamäť a skupinovú spoluprácu pri práci s choreografiami. Rozvíjajú gymnastické zručnosti, ktoré následne prepájajú s tanečnými motívmi; fyzické dispozície, pružnosť, ohybnosť a manuálnu zručnosť, ktoré dokážu používať vedome a konkrétne. Prácou v kolektíve si žiak zdokonaľuje a prehĺbuje získané tanečné prvky. Žiaci pracujú pod vedením učiteľa - trénera a kapitána skupiny. Predmet je určený pre dievčatá.

Ciele

Zdokonalit' získané schopnosti, zručnosti a návyky, prostredníctvom ktorých sa vie žiak uplatniť. V skupine dbať na správnu chôdzu, predovšetkým správne zdvihnuté kolená, a to do výšky bokov, ruky musia byť prepnuté vo výške ramien. Dôležitá je prepracovanosť

celej skupiny, zohranosť skupiny a každý pohyb, ktorý uskutočňuje jednotlivec musí byť presný s ostatnými dievčatami. Súčasťou je i výzor, úsmevy dievčat a ľahkosť prevedenia jednotlivých tanečných prvkov.

Obsah

Zdokonalit' získané tanečné schopnosti, zručnosti a návyky. Aplikácia pohybových princípov pomáha pri napĺňaní cieľa a obsahu učiva v individuálnej príprave. Zo začiatku sa cvičí pochod do rytmu, ktorý sa vždy rozpočítava do ôsmych alebo štyroch, ale to nie je podstatné. Podstatné je, že sa musí vždy začínať na ľavú nohu. Po zvládnutí začiatkov sa pridáva učenie a narábanie s paličkou /baton/, tzv. twirling, pretože základom mažoretiek je pochod a palička. Odporúča sa realizovať ho cez rôzne tanečno-hudobné pásma za sprievodu dychového súboru. Pri vystúpenia dôležitú úlohu zohrávajú kostýmy.

Realizácia

1X týždenne 2 vyučovacie hodiny, podľa potreby a rozsahu pripravovaného obrazu.

učebný plán

INDIVIDUÁLNE VYUČOVANIE – HUDOBNÝ ODBOR

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 1. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1,5 1-1,5 1 2 0,5	
Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra Zborový spev Vlastné aranžmány a úpravy skladieb	1,5 1-1,5 1 2 1*	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Harmonizácia ľudových piesní	1,5 1-1,5 1 2 2 1*	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Ľudová hudba	1,5 1-1,5 1 2 2 1	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka	1,5 1-1,5	

	Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1 2 2 1	
Hra na cimbale	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1-1,5 1 2 2 1	
Hra na sopránovej zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore Zborový spev	1,5 1-1,5 1 2	
Hra na drevených a plechových nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev	1,5 1-1,5 2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev	1,5 1-1,5 1 2 2	
Hlasová výchova /spev/ individuálne štúdium	Spev /individuálne štúdium/ Hudobná náuka Obligátny nástroj Komorný spev alebo zborový spev	1,5 1-1,5 0,5 1 2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 2. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1,5 1-1,5 1 2 0,5	
Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Vlastné aranžmány a úpravy skladieb	1,5 1-1,5 1 2 1*	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev	1,5 1-1,5 1 2 2	

	Harmonizácia ľudových piesní	1*	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Ľudová hudba Hra na inom nástroji	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1 1	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1	
Hra na cimbale	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1	
Hra na sopránovej zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore Zborový spev	1,5 1-1,5 1 2	
Hra na drevených a plechových dychových nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Zborový spev Hra v orchestri	1,5 1-1,5 2 2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev	1,5 1 1 2 2	
Hlasová výchova /spev/ individuálne štúdium	Spev /individuálne štúdium/ Hudobná náuka Obligátny nástroj Komorný spev alebo zborový spev	1,5 1-1,5 0,5 1 2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1,5 1-1,5 1 2 0,5	

Hra na keyboarde	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Vlastné aranžmány a úpravy skladieb	1,5 1-1,5 1 2 1*	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Harmonizácia ľudových piesní	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1*	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Ľudová hudba Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1 1	
Hra na gitare	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1	
Hra na cimbale	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1-1,5 1,5 2 2 1	
Hra na sopránovej zobcovej flaute	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore Zborový spev	1,5 1-1,5 1 2	
Hra na drevených a plechových dychových nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev	1,5 1-1,5 1 2 2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Hudobná náuka Komorná hra alebo hra v súbore alebo hra	1,5 1-1,5 1	

	v orchestri Zborový spev	2 2	
Hlasová výchova /spev/ individuálne štúdium	Spev /individuálne štúdium/ Hudobná náuka Obligátny nástroj Komorný spev alebo zborový spev	1,5 1-1,5 0,5 1 2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 4. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1,5 1 2 0,5	
Hra na keyboarde	Hra na nástroji Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Vlastné aranžmány a úpravy skladieb	1,5 1 2 1*	
Hra na akordeóne	Hra na nástroji Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Harmonizácia ľudových piesní	1,5 1,5 2 2 1*	
Hra na husliach	Hra na nástroji Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Ľudová hudba Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1,5 2 2 1 1	
Hra na gitare	Hra na nástroji Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1,5 2 2 1	
Hra na cimbele	Hra na nástroji Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Hra na inom hudobnom nástroji	1,5 1,5 2 2 1	
Hra na sopránovej zobcovej flaute	Hra na nástroji Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore Zborový spev	1,5 1 2	

Hra na drevených a plechových dychových nástrojoch	Hra na nástroji Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev	1,5 1 2 2	
Hra na bicích nástrojoch	Hra na nástroji Komorná hra alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev	1,5 1 2 2	
Hlasová výchova /spev/ individuálne štúdium	Spev /individuálne štúdium/ Obligátny nástroj Komorný spev alebo zborový spev	1,5 0,5 1 2	

Poznámka: Časová dotácia vyučovania zborového spevu môže byť, podľa potreby, rozdelená na dve vyučovacie hodiny.

* Vyučovanie sa realizuje 1X mesačne.

Obsah skúšky pri ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania základného štúdia v hudobnom odbore

hra na klavíri: po jednej skladbe z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a 20., resp. 21. storočia. Z toho jedna skladba môže byť štvorročná alebo komorného charakteru.

Podmienka: minimálne jedna skladba spamäti.

hra na akordeóne: 1 etuda

1 polyfónna skladba

2 skladby odlišného charakteru, z toho jedna časť sonatíny,

1 prednesová skladba, jedna skladba môže byť komorného charakteru

Podmienka: minimálne jedna skladba interpretovaná spamäti

hra na keyboarde: skladba z obdobia baroka alebo kancionál

skladba v úprave s možnosťou použitia hudobného podkladu

autorská skladba 20. alebo 21. storočia

2 piesne /1 durová, 1 molová/

Podmienka: minimálne jedna skladba interpretovaná spamäti

hra na husliach: durová alebo molová stupnica cez dve alebo tri oktávy s rozloženým akordmi

2 etudy rôzneho technického zamerania

prednesová skladba alebo časť koncertu interpretovaná spamäti

hra na gitare: 1 durová a 1 molová stupnica v terciách, sextách a oktávach + harmonická kadencia v rôznych polohách

2 etudy rôzneho charakteru

2 prednesové skladby interpretované spamäti

hra na cimbale: 1 ľudová pieseň vo vlastnej úprave

1 etuda

1 prednesová skladba z obdobia „starej“ hudby /renesancia, barok

1 prednesová skladba komponovaná pre cimbal alebo transkripcia

Podmienka: Vyžaduje sa hra spamäti.

hra na zobcovej flaute: 2 stupnice /durová a molová/ + akordy

2 etudy rozličného charakteru

2 kontrastné prednesové skladby

hra na priečnej flaute: 1 durová a 1 molová stupnica + T5, D7, zm.7 s obratmi legato i staccato

2 etudy rôzneho charakteru

1 prednesová skladba

hra na klarinete: 2 stupnice

2 etudy rôzneho charakteru

1 prednesová skladba

hra na saxofóne: 1 durová, 1 molová stupnica

2 etudy rôzneho charakteru a tempa

1 prednesová skladba

hra na trúbke: 2 stupnice /dur, mol/

2 charakterovo odlišné cvičenia

2 rôzne skladby

hra na lesnom rohu: 2 stupnice - dur aj mol, akordy

2 charakterovo rozdielne cvičenia

2 rôzne skladby

Poznámka: Hra spamäti pre všetky dychové nástroje nie je podmienkou.

hra na bicích nástrojoch:

hra na malom bubne: - 2 kontrastné cvičenia, 1 s využitím prírazov, akcentov, vírenia s legátom i s odsadením

hra na bicej súprave: - rozkladové cvičenie v štvrt'ovom alebo osminovom takte s použitím hi-hat,

jedna ukážka beatového sprievodu /beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky/

hra na melodickom bicom nástroji - /xylofón, vibrafón, metalofón/: jedna durová stupnica podľa výberu žiaka a paralelná molová + T5, D7, zm7

- prednesová skladba

Poznámka: Hra spamäti je podmienkou, prednesová skladba sa nevyžaduje, ak bola interpretovaná verejne v priebehu školského roka

hlasová príprava /spev/: 1 vokaliza

2 ľudové, charakterovo odlišné piesne

2 umelé, charakterovo a štýlovo rozdielne piesene

Poznámka: Piesne interpretované spamäti.

hudobná náuka /po 3.ročníku ISCED 2B/: Maximálne 15 otázok A B, pričom A obsahuje otázky z hudobnej náuky /stupnice, intervaly, akordy, tempo, dynamika, takty a pod./ a B pozostáva z otázok z dejín hudby. Všetky časti skúšky absolvujú žiaci ústnou formou, A je možné realizovať aj písomne a B pomocou aplikácie power pointu.

Voliteľné predmety

zborový spev

Samostatný triedny alebo verejný koncert s vokálnymi, či vokálno-inštrumentálnymi skladbami tempového, rytmického, výrazového a tóninového kontrastu. Vyžaduje sa interpretácia jednej menej náročnej skladby spamäti. Koncert je možné usporiadať v spolupráci s absolventmi primárneho umeleckého vzdelania.

vlastné aranžmány a úpravy skladieb

V rámci záverečného, triedneho koncertu alebo komisionálnej skúšky interpretovať skladbu s vlastným aranžmánom, resp. interpretovať samostatne upravenú skladbu. Vedieť skladbu nahráť do keyboardu, na USB kľúč alebo iný primeraný nosič.

harmonizácia ľudových piesní

V rámci záverečného, triedneho koncertu alebo komisionálnej skúšky zahrať 2 ľudové piesne, ktoré si žiak sám zharmonizuje a vytvorí k nim jednoduchý dvojhlas. Ako náhrada sa môže uznať aktívne pôsobenie v ľudovej hudbe.

hra na dvoch klavíroch

Komisionálna skúška, triedny alebo verejný záverečný koncert – jedna skladba. Hra spamäti nie je podmienkou.

stupňa základného štúdia s doložkou „Žiak získal nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.“

Ľudová hudba

Triedny alebo verejný záverečný koncert – dve ľudové piesne, zmes ľudových piesní, alebo autorská folklórna skladba. Hra spamäti nie je podmienkou.

hra na druhom zvolenom hudobnom nástroji

1. Komisionálna skúška – stupnica, etuda a dve tempovo odlišné skladby rôznych storočí – vyžaduje sa interpretácia spamäti.

2. Triedny alebo verejný záverečný koncert – vyžaduje sa jedna skladba interpretovaná spamäti.

hra v súbore

Verejný záverečný koncert /môže byť realizovaný v spolupráci so žiakmi alebo absolventmi primárneho umeleckého vzdelania/ – dve kontrastné skladby, alebo samostatný koncert v rámci plánu školy.

učebné plány

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM – HUDOBNÝ ODBOR

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 1. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	2,5 1-1,5 1 1 2 0,5	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Klavírny sprievod Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Zborový spev Ľudová hudba	2,5 1 0,5 1 2 2 1	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 2. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	2,5 1-1,5 1 1 2 0,5	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Klavírny sprievod Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Hra na klavíri Zborový spev Ľudová hudba	2,5 1-1,5 0,5 1 2 0,5 2 1	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Hudobná náuka Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod	2,5 1-1,5 1	

	alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	1 2 0,5	
Hra na husliach	Hra na nástroji Hudobná náuka Klavírny sprievod Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Hra na klavíri Zborový spev Ľudová hudba	2,5 1-1,5 0,5 1 2 0,5 2 1	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 4. ročník	Poznámky
Hra na klavíri	Hra na nástroji Štvorročná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra Zborový spev Hra na dvoch klavíroch	2,5 1 1 2 0,5	
Hra na husliach	Hra na nástroji Klavírny sprievod Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo hra v súbore alebo hra v orchestri Hra na klavíri Zborový spev Ľudová hudba	2,5 0,5 1 2 0,5 2 1	

hra na klavíri

Ciele

Príprava talentovaných detí a žiakov, ktorí sa pripravujú na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania.

Prehlbovanie vedomostí, technických a interpretačných kompetencií.

Rozvoj estetického vnímania, tvorivých schopností a daností žiaka na vyššej úrovni, ako predpisujú učebné osnovy pre daný ročník v základnom štúdiu.

Rozvoj vlastnej fantázie a zmyslu pre samostatný umelecký výraz.

Rozvíjanie pravidelného, samostatného a intenzívneho cvičenia vo väčšom rozsahu.

1. - 4.ročník

Výkonový a obsahový štandard predmetu v súlade so ŠVP, ŠkVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre ZUŠ.

Záverečná skúška:

1 durová a rovnomenná molová stupnica v kombinovanom pohybe, v terciách, v sextách, akordy vo veľkom rozklade

2 etudy /alebo 1 etuda a 1 skladba podľa potrieb alebo záujmu žiaka/,

1 z obdobia baroka,

1 skladba z obdobia klasicizmu,

1 skladba z obdobia romantizmu,

1 skladba z obdobia 20. alebo 21. storočia.

Profil absolventa druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia hry na klavíri

Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je žiak pripravený na štúdium na stredných a vyšších odborných školách hudobného a pedagogického zamerania. Súbor vedomostí a zručností, nadobudnutý pri tejto forme štúdia vytvára hlavne podmienky pre ďalšie štúdium na hudobnom konzervatóriu. Je pripravený na profesionálnu dráhu.. K ďalším nemenej dôležitým znakom absolventa patrí schopnosť praktického využívania získaných poznatkov, vedomostí a zručností v ďalšej fáze života, či už v profesionálnej sfére, alebo v amatérskej hudobnej sfére. Absolvent je kultivovaným poslucháčom koncertných siení, pokračuje vo svojom osobnom a rodinnom živote pestovať a šíriť pozitívny vzťah k hudbe a obohacovať tak kultúru národa. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelaní ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

hra na husliach

Ciele

Vzbudiť záujem o ďalšie zdokonaľovanie svojich interpretačných kompetencií a napredovať v umeleckom raste. Zvládnuť na vyššej úrovni technické a interpretačné schopnosti a zručnosti. Rozoznávať hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný nástroj. Aplikovať interpretačné i perцепčné skúsenosti z verejných vystúpení, koncertov ako aj poznatky získané zo zvukových záznamov a internetu pri štúdiu hudobného materiálu.

Uplatňovať tvorivé myslenie, hudobnú predstavivosť a fantáziu v rámci prejavu vlastného interpretačného štýlu a hudobných predstáv. Vedieť rozlišovať technické a hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných a počúvaných dielach rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov.

1.- 4. ročník

Výkonový a obsahový štandard predmetu v súlade so ŠVP, ŠkVP, rámcovými učebnými plánmi pre základné umelecké školy, rešpektujúc vzdelávacie štandardy pre ZUŠ.

Záverečná skúška

2 durové a 2 molové trojoktávové stupnice a rozložené akordy

2 etudy rozličného technického charakteru

1 prednesová skladba

Profil absolventa druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia hry na husliach:

Uplatňuje tvorivé myslenie, hudobnú predstavivosť a fantáziu v rámci prejavu vlastného interpretačného štýlu a hudobných predstáv. Rozlišuje a charakterizuje technické a hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných a počúvaných dielach rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov. Vie diskutovať o svojom hudobnom vkuse, predstavách a interpretácii.

Dokáže porovnávať, hodnotiť a vyjadrovať názory o interpretácii hudobných skladieb so zameraním na vlastný nástroj. Suverénne prezentuje svoje interpretačné zručnosti na pódiu ako vyspelý a zrelý interpret.

Ovláda pravidlá samostatného efektívneho nácviku hudobného materiálu, spája osvedčené stratégie učenia sa s vlastným tvorivým myslením.

Nadobudol hudobné kompetencie pre pokračovanie v štúdiu na konzervatóriu.

Je pripravený prijímať nové poznatky a zručnosti potrebné pre pokračovanie v harmonickom raste jeho osobnosti ako budúceho profesionálneho umelca.

učebné plány SKUPINOVÉ VYUČOVANIE

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 1. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Klasický tanec Ľudový tanec Džezový tanec Tanečná prax Súborová práca	1 1 1 1,5 2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/	3	
Literárno-dramatický odbor	Dramatika a slovesnosť Pohyb Prednes Práca v súbore alebo vodenie bábok alebo integratívne divadlo	1,5 1 1 1 1 2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 2. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Klasický tanec Ľudový tanec Džezový tanec Tanečná prax Práca v súbore alebo mažoretky	1 1 1 1,5 2 2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/	3	
Literárno-dramatický odbor	Dramatika a slovesnosť Pohyb Prednes Práca v súbore alebo vodenie bábok alebo integratívne divadlo	1,5 1 1 1 1 2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 3. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Klasický tanec Ľudový tanec Džezový tanec Tanečná prax Práca v súbore alebo mažoretky	1 1 1 1,5 2 2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/	3	
Literárno-dramatický odbor	Dramatika a slovesnosť Pohyb Prednes Práca v súbore alebo vodenie bábok alebo integratívne divadlo	1,5 1 1 1 1 2	

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 4. ročník	Poznámky
Tanečný odbor	Klasický tanec Ľudový tanec Džezový tanec Historický tanec* Tanečná prax Práca v súbore alebo mažoretky	1 1 1 1 1,5 2 2	
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/	3	
Literárno-dramatický odbor	Dramatika a slovesnosť Pohyb Prednes Práca v súbore alebo vodenie bábok alebo integratívne divadlo	2 1 1 1 1 2	

Vyučovanie predmetov integratívne divadlo, práca v súbore, mažoretky s časovou dotáciou 2 hodín, môže byť rozdelené v súlade s potrebami študovaného predstavenia, resp. vystúpenia.

*Tento predmet je možné prideliť k niektorému z ostatných vyučovacích predmetov.

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín 5. ročník	Poznámky
Výtvarný odbor	Výtvarná výchova /základné disciplíny/	3	

Obsah záverečnej skúšky pri ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania základného štúdia v jednotlivých odboroch

zborový spev /pre všetky odbory skupinového vyučovania/

Samostatný triedny alebo verejný koncert s vokálnymi, či vokálno-inštrumentálnymi skladbami tempového, rytmického, výrazového a tóninového kontrastu. Vyžaduje sa interpretácia jednej menej náročnej skladby spamäti. Koncert je možné usporiadať v spolupráci s absolventmi primárneho umeleckého vzdelania.

TANEČNÝ ODBOR

Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách tancov v súlade a rozsahu stanovenom ŠVP. Súčasťou záverečnej skúšky je spoločné tanečné predstavenie v súlade so ŠkVP

Voliteľné predmety

súborová práca

Spoločné vystúpenie pre verejnosť – realizácia hudobno-tanečného pásma /môže byť aj v spolupráci s inými odbormi/ na javisku kinosály mestského domu kultúry.

mažoretky

Vystúpenie pre verejnosť – realizácia hudobno-tanečného pásma v spolupráci s detským dychovým orchestrom.

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

záverečné divadelné predstavenie

etuda podľa vylosovanej témy

umelecký prednes podľa samostatného výberu

seminárna práca z dejín dramatickej tvorby

2 samostatné autorské literárne práce

pohyb v súlade so záverečným predstavením

Voliteľné predmety

vodenie bábok

Realizácia verejného predstavenia pre deti MŠ, alebo na inom podujatí v priestoroch ZUŠ i mimo nej.

integratívne divadlo

Spoločné verejné vystúpenie žiakov s nastudovaným hudobno-výtvarno-dramaticko-tanečným predstavením /muzikál, hudobné divadlo a pod./ na javisku kinosály mestského domu kultúry.

VÝTVARNÝ ODBOR

Štúdium končí spoločnou vernisážou výtvarných prác na zadanú tému, prípadne výberom vlastnej témy. Pri spracovaní môžu byť použité rôzne výtvarné techniky. Súčasťou záverečnej skúšky je aj test.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania

Po ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ZUŠ má žiak upevnené osvojené základy hudobnej, výtvarnej, literárno-dramatickej, tanečnej a kultúrnej gramotnosti.

Používa odborný jazyk, prostredníctvom ktorého komunikuje v oblasti hudby, výtvarného umenia, literárno-dramatického a tanečného umenia.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelaní ZUŠ nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, celoživotné učenie a pod. Kľúčové spôsobilosti sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať /a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility/. **Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebavzdelávania**, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci ZUŠ.

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho primárneho umeleckého vzdelania, absolvent nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania má osvojené tieto kľúčové spôsobilosti:

a/ spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa

- je schopný využívať /svoje/ osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky,
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných /pracovných a mimopracovných/ životných situáciách,
- dosiahol základnú úroveň motivácie k celoživotnému učeniu sa,

b/ sociálne komunikačné spôsobilosti

- dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie,
- uplatňuje osobnostnú komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,

c/ spôsobilosť riešiť problémy

- má osvojené schopnosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného umeleckého vzdelania, uplatňuje základné logické operácie, dokáže uplatňovať odborný prístup pri riešení bežných problémov,
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, obhájiť si svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných,

d/ spôsobilosti občianske

- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo,

- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti,
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti,

e/ spôsobilosti sociálne a personálne

- dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať svoju zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti,
- dokáže zvládať svoje vlastné pocity, chápe ich podstatu, vie do určitej miery regulovať svoje správanie,
- uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj /aktuálny/ osobný rozvoj a osobné ciele,

f/ spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- vie sa vyjadrovať na primeranej úrovni kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky, cení si a rešpektuje rôzne prejavy umenia,
- vie oceniť interkultúrne dedičstvo a historické tradície,
- je schopný tvoriť a prijímať umenie,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu /etiketu/,

g/ spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- v každodenných situáciách mať schopnosť /na rôznych úrovniach/ používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie /projekty, vystúpenia, koncerty, výstavy/,
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov,

h/ spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- zdokonaľuje a rozširuje v primárnom umeleckom vzdelávaní získané elementárne schopnosti pre prácu s IKT,
- v rámci spolupráce s učiteľom dokáže realizovať vlastné IKT,
- využívanie IKT kompetencie v niektorých predmetoch,
- dokáže pripraviť elementárne digitálne učebné materiály a učebné pomôcky,

- v hudobnom odbore dokáže digitálne spracovať hudbu, resp. zvukovú nahrávku vo výtvarnom odbore fotografiu, výtvarné diela, v literárno-dramatickom a tanečnom odbore dokáže pracovať s videom a s ďalšími digitálnymi zdrojmi na internete,
- realizuje tvorbu vlastných prezentácií.

vyučovací jazyk

slovenský

Spôsob, podmienky ukončovania štúdia a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Po úspešnom vykonaní komisionálnej skúšky, realizácie triedneho alebo verejného koncertu, výstavy, divadelného a tanečného predstavenie v súlade s obsahom skúšky ŠkVP v individuálnom a skupinovom vyučovaní získa žiak vysvedčenie o úspešnom absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia s doložkou „Žiak/žiačka/ získal/a/ nižšie sekundárne umelecké vzdelanie.“

Školský vzdelávací program pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých

Poznámka: časti ŠkVP pre nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

- názov vzdelávacieho programu
- organizácia výchovy z vzdelávania
- poradné orgány riaditeľa školy
- vlastné zameranie školy,
- vyučovací jazyk
- personálne zabezpečenie,
- materiálno-technické a priestorové podmienky,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia opri výchove a vzdelávaní,
- vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov,
- vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
- požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov sú totožné so ŠkVP pre primárne umelecké vzdelanie.

Ciele II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých

- v prípade záujmu umožniť najlepším absolventom I. stupňa základného štúdia štúdium v II. stupni, absolventov II. stupňa štúdium v ŠPD,
- aj na tomto stupni štúdia snažiť sa zabezpečiť adekvátne podmienky pre zdokonaľovanie nadobudnutých schopností, zručností a návykov vo všetkých štyroch odboroch,
- u potencionálnych záujemcov o štúdium pre dospelých vypestovať kvalitnú základňu umeleckých schopností, zručností a návykov,
- dať šancu každému žiakovi i dospelému, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností,
- pokračovať v budovaní hodnotového systému a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení,
- naďalej upevňovať povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- iniciovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

dĺžka štúdia: štyri roky

forma vzdelávania: individuálna a skupinová

Charakteristika predmetu

Zborový spev sa realizuje prostredníctvom speváckeho zboru – kolektívneho hudobného prejavu. Činnosť nie je organizačne a obsahovo odstupňovaná po ročníkoch, nakoľko sa žiaci na kolektívnom speve podieľajú spoločne. Diferencujú sa na základe svojich individuálnych predpokladov. Do hlasových skupín sa zaraďujú podľa hlasovej polohy, timbru a rozsahu.

Ciele

Práca v speváckom zbore plní funkciu edukačno-relaxačnú pre všetky vekové kategórie. Poskytuje žiakom možnosť zmysluplného odreagovania sa, radosť zo spoločnej interpretácie hudobného diela, prehlbuje ich emocionalitu, rozširuje hudobnú gramotnosť a pomáha utvárať harmonicky rozvinuté osobnosti.

Cieľom predmetu je poskytnúť možnosť celoživotného vzdelávania sa všetkým, ktorí prejavia záujem o účinkovanie v speváckom zbore, prostredníctvom ktorého sa rozvíjajú aj jazykové schopnosti jednotlivcov študovaním diel v originálnom jazyku. V práci je potrebné vychádzať z pochopenia hudobného a slovného obsahu rôznych štýlových období a smerov, aj ľudových piesní z rozličných regiónov.

Ďalším cieľom je prezentácia práce a dosiahnutých výsledkov na rôznych triednych a verejných vystúpeniach, podujatiach školy, festivaloch i spolupráca s ostatnými súbormi školy. V spolupráci s nimi naštudovať aspoň 1X počas školského roka aj diela vokálno-inštrumentálne /nielen a capella/, čím na jednej strane takáto spolupráca motivuje aj členov inštrumentálnych súborov k práci, na druhej strane prináša radosť a uspokojenie z kolektívnej práce a v neposlednom rade vedie k rozširovaniu skúseností a repertoáru.

Obsah

Orientovať sa prevažne na interpretáciu úprav ľudových piesní slovenských i inonárodných, prípadne špecializovať sa na interpretáciu diel z obdobia renesancie, či iných období, spirituálu či gospelu. V repertoári zboru však zohľadňovať skladby súčasných domácich i svetových skladateľov. Obohatením môžu byť aj úpravy populárnej hudby /Beatles, Abba, J. Ježek a pod./.

Dbať na funkčné držanie tela, správne spevácke nádychy, zdokonaľovanie kultivovaného spevu so zodpovedajúcim výrazom, správnu artikuláciu pri speve, intonačnú čistotu, citlivé tóny klesajúce aj stúpajúce,

- pracovať neustále s notovým textom, dbať na orientáciu v partitúre, spájanie notového zápisu s hudobnou predstavou,
- pri nácviku kratších ucelených fráz a ich spájaní do väčších celkov využívať formu,

imitačnej metódy,

- pri spievaní inojazyčných textov dbať na správnu výslovnosť,
- študijné úlohy precvičovať v nadväznosti s hudobnými skladbami.

Literatúra

V súlade s učebnými osnovami, primerané veku a schopnostiam žiakov.

Realizácia

1X 2 vyučovacie hodiny týždenne, v prípade potreby je možné vyučovanie realizovať formou delených skúšok.

Neodmysliteľnou súčasťou zborového spevu je **hlasová výchova**, ktorej sa musí učiteľ v rámci edukačného procesu venovať. Výhodu majú žiaci, ktorí hlasovú prípravu navštevujú ako individuálny predmet. Opodstatnenie predmetu v tomto období súvisí s psychosomatickým vývojom žiakov. Žiaci na tomto stupni vývoja sú schopní pochopiť a prakticky realizovať požiadavky hlasovej výchovy.

Ciele

Naučiť, zafixovať a dodržiavať zásady hlasovej hygieny, správnych speváckych návykov v oblasti dychu, nasadenia a samotného spevu, speváckej výslovnosti, intonačnej čistoty a timbrovej vyrovnanosti v rôznych hlasových registroch. Výučbou v hudobno-teoretickej a speváckej oblasti sa pripravujú adepti na zvládnutie viachlasných úprav ľudových piesní aj na zvládnutie viachlasných skladieb rôznych štýlových období.

Obsah

Vysvetliť funkciu a činnosť hlasového aparátu v súčinnosti so správnym speváckym hlbokým, mäkkým dychom.

Od začiatku spájať v rôznych krátkych hlasových cvičeniach v klesajúcej podobe činnosť bránice s napnutím svalového korzetu a v každej polohe zapojiť všetky rezonátory do činnosti.

Dbáť na zásady hlasovej hygieny, nespievať v indispozícii.

Intonácia

- durové postupy – klesajúce, stúpajúce v rozsahu kvinty,
- molové postupy – klesajúce, stúpajúce v rozsahu kvinty,
- modálne postupy – klesajúce, stúpajúce, v rozsahu kvinty, príp. sexty,
- kvintakord durový a molový s obratmi,
- kvintakord zmenšený a zväčšený,
- septakordy, predovšetkým dominantný a zmenšený,
- skoky v rozsahu rôznych intervalov nahor i nadol.

Harmónia

Najnižší hlas spieva základný tón, vyšší hlas kvintu, ďalší hlas terciu /veľkú alebo malú/, najvyšší hlas spieva základný tón. Všetky hlasy spievajú súčasne /zborovým dychom/, pričom sa zmení kvalita tercie, nasleduje kvinta. Rešpektujúc kvalitu zboru je možné meniť oba hlasy súčasne. Podobne treba postupovať pri spájaní akordov T-S-T, T-D-T, T-S-D-T a pod.

Metódy a formy práce

Učiteľ volí také metódy a formy práce, ktoré pomáhajú naplniť ciele predmetu. Technické cvičenia a výber skladieb je potrebné voliť tak, aby sa mohli postupne precvičiť a uplatniť získané vedomosti, zručnosti a návyky nielen technické, ale aj výrazové. V práci s kolektívom nezabúdať na motiváciu, postupnosť, individuálne potreby žiakov a rozvíjanie ich schopností. Výber hudobného materiálu vyberať primerane schopnostiam žiakov a možnostiam školy. Nevyhnutnou súčasťou práce speváckeho zboru sú rôzne verejné vystúpenia a účasť na súťažiach a festivaloch zborového spevu v rámci regiónu i Slovenska.

Jednotlivé nácviky zboru je nevyhnutné začínať hlasovou rozcvičkou. Pri hlasových cvičeniach postupovať od jednoduchšieho k zložitejšiemu, napr. 5 tónov v postupnej klesajúcej melódii s použitím slabiky „vo“ po poltónoch transponovať po hranicu rozsahu jednotlivých hlasov v dynamike mf – napr. g-f-e-d-c, v ďalšom cvičení striedať susedné tóny c-d-c-d-c na slabiky „vo,ve“, transponovať hore a dole po poltónoch, pripravovať kvintakord, resp. septakord rozložený stúpajúc i klesajúc na slabiky „vo,ve,va“. Postupne rozširovať diapazón hlasových cvičení najprv v rozpätí sexty, neskôr oktávy. Cvičenia rozšíriť aj o krátke úryvky zo zborových skladieb /2 – 4 taktové/ bez textu, na jednu slabiku. Na záver by nemalo chýbať cvičenie, v ktorom sa kolektív žiakov učí dýchať tzv. zborovým dychom – zbor drží jeden tón vo vyhovujúcej polohe pre všetky hlasy /každý hlas vo svojom rozsahu/ na vokál „o“, prípadne iný rovnako vhodný.

Hudobný materiál

Dramaturgiu repertoáru primerane zamerať na hudobné skladby založené na princípoch kontrastu tempového, rytmického, výrazového aj tóninového /odporúča sa terciová príbuznosť, napr. e mol – G dur, A dur – C dur a pod, ďalej príbuznosť rovnomenných tónin, napr. F dur – f mol/. Neskôr používať hudobný materiál odporúčaný platnými učebnými osnovami.

učebné plány /pre všetky odbory/ v súlade so ŠVP a rámcovými učebnými plánmi

učebné plány – voliteľné predmety /pre všetky odbory/

Vzdelávacia oblasť	Predmety	ročník, počet hodín				Poznámky
		1.	2.	3.	4.	
Tanečný odbor	zborový spev	2	2	2		

Výtvarný odbor	zborový spev	2	2			
Literárno-dramatický odbor	zborový spev	2	2	2		

vyučovací jazyk

slovenský

Spôsob, podmienky ukončovania štúdia a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Po úspešnom vykonaní komisionálnej skúšky, realizácie triedneho alebo verejného koncertu, výstavy, divadelného a tanečného predstavenie v súlade s obsahom skúšky ŠkVP v individuálnom a skupinovom vyučovaní získa žiak vysvedčenie o úspešnom absolvovaní II stupňa základného štúdia, resp. štúdia pre dospelých.

Profil absolventa

Absolvent II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých

- je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania,
- ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania,
- zdokonaľuje interpretačné zvládnutie skladieb, literárnych diel a tanečných choreografií,
- dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach, divadelných a tanečných súboroch ako hráč, herec, resp. tanečník sólového partu i ako sprievodný hráč, herec a tanečník,
- svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať,
- je schopný primerane reagovať na nové trendy v umení i na spoločenský vývoj,
- na základe získaných poznatkov a skúseností dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu,
- dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti hudobného, výtvarného, literárneho, či tanečného umenia.

Obsah

Východiská pre tvorbu ŠkVP	2
Názov ŠkVP, pracoviská školy, organizácia výchovy a vzdelávania, poradné orgány riaditeľa školy	2
Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania	3
ISCED 1B	3
Učebné osnovy – hudobný odbor	4
výtvarný odbor	8
literárno-dramatický odbor	8
tanečný odbor	10
Učebné plány – hudobný odbor /PŠ/.....	11
Učebné plány – skupinové vyučovanie /PŠ/.....	15
Učebné plány – hudobný odbor /základné štúdium m/	16
Učebné plány – hudobný odbor /rozšírené štúdium/	22
Učebné plány – skupinové vyučovanie /základné štúdium/	25
Vyučovací jazyk	28
Spôsob, podmienky ukončovania štúdia a vydávanie dokladu a získanom vzdelaní	29
Personálne zabezpečenie	29
Materiálno-technické a priestorová zabezpečenie	29
Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	30
Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov	30
Vnútorňý systém kontroly	30
Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov	31
Požiadavky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	31
ISCED 2B	32
Učebné osnovy – hudobný odbor	33
výtvarný odbor	39
literárno-dramatický odbor	40
tanečný odbor	42
Učebné plány – hudobný odbor	43
Učebné plány – hudobný odbor /rozšírené štúdium/	51
Učebné plány – skupinové vyučovanie	54
Vyučovací jazyk	59
Spôsob, podmienky ukončovania štúdia a vydávanie dokladu a získanom vzdelaní	59
ŠkVP pre II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých	60
Učebné osnovy	61

Vyučovací jazyk	64
Spôsob, podmienky ukončovania štúdia a vydávanie dokladu a získanom vzdelaní	64